

FINELC

Suomen yliopistojen kielikeskusten verkosto
The Network of Finnish University Language Centres

Sinikka Karjalainen

LAAKEA-hanke

Raportti

**Yhteistä laatua edistämässä –
raportti kielikeskusverkoston LAAKEA-
laatuhankkeesta 2007–2009**

Julkaisija:

FINELC, 2011

Tekijät (työryhmässä sen nimi, puheenjohtaja ja sihteeri)

Raporttityöryhmä: Raija Elsinen, Antti Hildén, Sinikka Karjalainen, Ulla-Kristiina Tuomi

Raportti: Sinikka Karjalainen

Julkaisun nimi:

Yhteistä laatua edistämässä – raportti
kielikeskusverkoston LAAKEA -
laatuhankkeesta 2007–2009

Julkaisun laji:

Raportti

Tiivistelmä:

Selostus Suomen yliopistollisten kielikeskusten laadunvarmistusmenettelyjen koordinaatiorankkeesta vuosina 2007–2009.

Asiasanat:

Kielikeskukset, laadunvarmistus, arviointi, verkostohankkeet

Sarjan nimi ja numero:**ISSN:****ISBN:**

Kokonaissivumäärä: 40

Kieli:

Suomi

Muut tiedot:

(taittaja, kuvaaja, painopaikka ja painovuosi)

Valokuva: Ida Pimenoff

Verkkoaineiston osoite:

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	4
2	HANKKEEN KUVAUS	5
	2.1 Tavoitteet	5
	2.2 Toiminta-alueet	5
	2.3 Organisaatio	6
	2.4 Talous	7
	2.5 Viestintä ja dokumentointi	7
3	HANKKEEN TOIMINTA	8
	3.1 Osahankkeet	8
	3.2 Seminaarit ja koulutukset	10
	3.3 Yhdyshenkilötoiminta	11
	3.4 Selvitykset	13
	3.5 AHOT-yhdyshenkilöverkosto	15
4	HANKKEEN ARVIOINTIA	15
	4.1 Miten hankehakemuksen tavoitteet toteutuivat?	15
	4.1.1 Eri henkilöstöryhmien ja opiskelijoiden osallistuminen	16
	4.1.2 Laadunvarmistuksen kehittäminen	16
	4.1.3 Laatukoulutus	17
	4.1.4 Toiminnallinen ja toimintatutkimuksellinen työskentelytapa	17
	4.1.5 Dokumentointi	18
	4.2 LAAKEA-hanke kielikeskuslaisten silmin	18
	4.2.1 Palautetta ohjausryhmältä ja yhdyshenkilöiltä	18
	4.2.2 Palautetta osahankkeisiin osallistuneilta	21
5	HANKKEEN JÄLKEISIÄ TULEVAISUUDENNÄKYMIÄ	26
6	VIITTEET	27
7	LIITTEET	28

1 JOHDANTO

Yhdessä toimiminen on ollut leimallista Suomen yliopistollisille kielikeskuksille alusta lähtien (Väättäjä 1999). Vuonna 1974 perustettiin silloinen Korkeakoulujen kielikeskus, joka järjesti koulutusta ja tuotti oppimateriaaleja kielikeskusopetukseen. Yhteiset pedagogiset kehittämishankkeet PILC (Programme of In-Service Training for Language Centre Teachers) ja SILC (Second Programme of In-Service Training for Language Centre Teachers) kokosivat 1980- ja 1990 -lukujen vaihteessa kielikeskusopettajia jakamaan ja kehittämään opetusideoita kollegojen kanssa. 2000-luvun alun yhteisiä hankkeita olivat Korkeakoulujen ruotsin kielen suoritusten yhteismitallisuuden kehittäminen (KORU) 2003–2005, Virtuaalikielikeskushanke (VKK) 2001–2006 ja Kaikille opiskelijoille tarkoitettujen kieli- ja viestintäopintojen koordinaatiohanke (KIEVI) 2007–2008.

Virallisen vahvistuksen verkostoituminen nykymerkityksessä sai vuonna 2003, jolloin solmittiin sopimus Suomen yliopistojen kielikeskusten verkostosta, johon kuuluu 17 yliopistollista kielikeskusta ja vastaavaa laitosta. Vuonna 2004 tämä verkosto, FINELC (The Network of Finnish University Language Centres), hyväksyttiin kielikeskusten eurooppalaisen yhteistyöelimen CercleSin jäseneksi.

VKK-hanketta voidaan pitää kielikeskusten ensimmäisenä varsinaisena verkostohankkeena sanan nykymerkityksessä (Hildén, Kalin & Tuomi 2007). Sen jälkeen tuntui luonteeltaan jatkaa samaan malliin, ja uuden verkostohankkeen aihekin nousi yliopistomaailman muutoksista lähes itsestään: systemaattinen toiminnan arviointi ja laadunvarmistus tulivat pysyvästi korkeakoulujen arkeen 2000-luvun alussa. Korkeakoulujen arviointineuvosto aloitti korkeakoulujen laadunvarmistusjärjestelmien auditoinnit vuonna 2005, yliopistoista ensimmäisenä auditointiin Kuopion yliopisto (osa nykyistä Itä-Suomen yliopistoa). Korkeakoulut ja niiden osana kielikeskukset tekivät toimintakäsikirjoja, kuvasivat prosesseja ja pohtivat laadun indikaattoreita. Laatu ja laadunvarmistus nousivat esiin kaikessa toiminnassa.

Kielikeskuksissa nähtiin pian, että niiden opetusta ja toimintaa oli tarpeen kehittää yhdessä myös laatu- ja laadunäkökulmasta. Ensimmäisiä laatuhankeiden luonnoksia kirjoitettiin kielikeskusjohtajien neuvostossa jo loppuvuodesta 2005, ja runsas vuosi myöhemmin käynnistyi hanke ”Laatu, kehittäminen ja arviointi kaikille yliopisto-opiskelijoille tarkoitetuissa kieli-, kulttuuri- ja viestintäopinnoissa - Kielikeskusten laadunvarmistusmenettelytapojen koordinaatiohanke” (LAAKEA).

LAAKEAlle haettiin ja saatiin rahoitusta opetusministeriöltä (nyk. opetus- ja kulttuuriministeriö) vuosiksi 2007–2009. Hankkeeseen osallistuivat yliopistojen kielikeskusten verkoston FINELCin jäsenet. LAAKEAn hankeajaksi osuivat uuden yliopistolain säätäminen ja yliopistolaitoksen uudistamisen alkuvaiheet. Niiden seurauksena osa yliopistoista ja kielikeskuksista kävi läpi organisaatiomuutoksia, joissa muuttui nimen lisäksi paljon muutakin. Tämä lisäsi LAAKEAn merkitystä. Muutosten pyönteissä paikkaansa etsivät kielikeskukset saivat siitä kollegiaalista ja tiedollista tukea muutoksiin.

2 HANKKEEN KUVAUS

2.1 Tavoitteet

LAAKEA-hankkeen tavoitteena oli laadunvarmistuksen kehittämisen avulla vastata niihin haasteisiin, joita Suomen kielikoulutuksen muutokset, korkeakoulujen tutkintojärjestelmän uudistuminen, opetusteknologian ja pedagogiikan kehittyminen, työelämän tarpeiden muuttuminen ja eurooppalainen korkeakoulualue yliopistoille ja kielikeskuksille asettavat.

Opetusministeriölle kesäkuussa 2006 tehdyssä hankehakemuksessa (liite 1) todetaan: ”Kyseessä on yliopistojen yhteishanke, joka toteutetaan kielikeskusten eri henkilöstöryhmien sekä opiskelijoiden yhteistyönä. Hankkeessa kehitetään, arvioidaan ja dokumentoidaan kielikeskusopetuksen ja muun toiminnan laatua varmistavia nykikäytänteitä. Hankkeessa järjestetään kielikeskusten eri henkilöstöryhmille suunnattua laatuajattelun ja arvioinnin asiantuntijakoulutusta, tehdään erilaisia selvityksiä sekä sovelletaan työskentelytapaa, jossa toiminnallisin ja toimintatutkimuksellisin keinoin tuotetaan tarvittava dokumentaatio sen varmistamiseksi, että tulokset ovat koko kielikeskusyhteisön käytettävissä.”

LAAKEAa suunniteltaessa pidettiin tärkeänä, että se tukee monipuolisesti kielikeskusten toimintaa, niin opetusta kuin hallintoa ja johtamistakin. Näin siksi, että kielikeskustyö on viime vuosina monimuotoistunut niin, että yhä useammalla kielikeskuskansalaisella on tehtäviä, jotka eivät ole perinteistä opetusta tai hallintoa, vaan niiden rajapintaa tai välimaastoa.

2.2 Toiminta-alueet

Hankkeen suunnitteluvaiheessa kielikeskusjohtajat olivat hahmotelleet sille kolme pääteemaa: opetuksen ja opintohallinnon laadunvarmistus, hallinnon ja johtamisen kehittäminen kielikeskuksissa ja verkostoyhteistyön arviointi (aiemmat kielikeskusten yhteishankkeet ja niiden vaikuttavuus).

Hankkeen käynnistyttyä yllä mainittuja teemoja ryhdyttiin konkretisoimaan. Kielikeskuksista oli koottu LAAKEA-yhdyshenkilöverkosto, ja maaliskuussa 2007 oli ensimmäinen yhdyshenkilöiden ja hankkeen ohjausryhmän tapaaminen, jossa pohdittiin käytännön toimintaa ja sitä, miten kielikeskusten ääni ja tarpeet saataisiin mahdollisimman hyvin toiminnan pohjaksi. Pohdinnan tuloksena suunnittelija Jaana Fränti teki huhtikuussa 2007 verkkokyselyn ”Teemat toiminnoiksi”, joka suunnattiin kielikeskusten johtajille, LAAKEA-hankkeen ohjausryhmän jäsenille sekä kielikeskusten LAAKEA-yhdyshenkilöille (liite 2). Sen tavoitteena oli priorisoida LAAKEAlle eri tahoilta tulleita toimintaehdotuksia.

Vastausten perusteella opetuksen laadunvarmistuksen alueelta keskeisiksi nousivat kielitaidon arviointi, aiemmin opitun tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT), sekä työelämän kielitaidon tarpeiden selvittäminen. Opintohallinnon laadunvarmistuksen alueella korostui opintohallinnon tehtävä opetussuunnitelmatyössä. Hallinnon ja joh-

tamisen alueella tärkeimmäksi nousi opetustoiminnan johtaminen. Nämä aihepiirit heijastuivat LAAKEAn osahankehauissa, seminaareissa ja koulutuksissa.

2.3 Organisaatio

LAAKEAssa käytettiin pitkälti VKK-hankkeessa muotoutunutta, hyvin toiminutta verkostohankkeen organisaatiomallia (liite 3). Hankkeen *johtoryhmänä* toimi kielikeskusten johtajien neuvosto. Se päätti hankkeen strategiasta ja taloudesta, nimitti ohjausryhmän ja valitsi suunnittelijat. Johtoryhmä myös päätti osahankkeille myönnettävästä rahoituksesta.

Ohjausryhmän tehtävänä oli valmistella asiat johtoryhmälle ja hoitaa johtoryhmän sille delegoimia tehtäviä. Puolet (4) ohjausryhmän jäsenistä oli kielikeskusjohtajia, toinen puoli koostui opettajista (3) ja hallintohenkilökunnan edustajasta (1). Lisäksi ohjausryhmään kuuluivat hankkeen suunnittelijat. Ohjausryhmä vastasi hankkeen käytännön suunnittelusta ja koordinoinnista yhdessä suunnittelijoiden kanssa. Se valmisteli ja toteutti osahankehaut, käsitteli hakemukset ja teki johtoryhmälle ehdotuksen tuettavista osahankkeista. Ohjausryhmä osallistui hankkeen järjestämien seminaarien ja koulutusten suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä yhdyshenkilötapaisiin. Se kokoontui 6-8 kertaa vuodessa ja työskenteli lisäksi sähköisesti Moodle-alustalla. Ohjausryhmä oli koko hankkeen ajan käytännössä sama (liite 4), mikä oli työskentelyn kannalta suuri etu. Ohjausryhmän puheenjohtajina toimivat vuosina 2007–2008 Raija Elsinen Joensuun yliopistosta (osa nykyistä Itä-Suomen yliopistoa) ja vuonna 2009 Antti Hildén Tampereen yliopistosta.

Hankkeeseen palkattuina *suunnittelijoina* toimivat erisuuruisin osa-aikaisuuksin (10–40 %) Sinikka Karjalainen Helsingin yliopistosta (2007–2009), Jaana Fränti Tampereen yliopistosta (2007–2008) ja Timo Hulkko Turun yliopistosta (2007–2009). Jaana Fräntin erityisalana oli opintohallinnon laadunvarmistus, ja hän ylläpiti ohjausryhmän Moodlea ja hankkeen sähköpostilistaa sekä osallistui FINELCin sivujen päivitykseen LAAKEAn osalta. Fränti myös valmisteli budjetin ja koordinoi hankkeen rahaliikennettä vuosina 2007–2008. Vuodesta 2008 eteenpäin raha-asioista vastasi Antti Hildén. Sinikka Karjalaisen erityisaloina olivat opetuksen laadunvarmistus, koulutusten suunnittelu ja yhdyshenkilötoiminta. Timo Hulkko ylläpiti FINELCin portaalia ja LAAKEAn sivuja, oli LAAKEAn ja Suomen virtuaaliyliopiston (SVY) yhdyshenkilö ja koordinoi osahanketoimintaa.

Olellainen osa hankkeen organisaatiota olivat *yhdyshenkilöt*. Hankkeeseen osallistuvat kielikeskukset valitsivat henkilöstöstään yhdyshenkilön ja varahenkilön, jotka muodostivat koko maan kattavan verkoston.

Hanketta koordinoi Tampereen yliopisto, joka huolehti hankkeen rahaliikenteestä. Hankkeen *vastuullisena johtajana* toimi koordinoivan yliopiston kielikeskuksen johtaja, hakuvaiheessa vuonna 2006 Ulla-Kristiina Tuomi ja vuosina 2007–2009 Antti Hildén.

2.4 Talous

Opetusministeriö myönsi hankkeelle kolmena peräkkäisenä vuotena 100 000 euroa. Kun summasta vähennetään hanketta koordinoineen Tampereen yliopiston yleis- ja taloushallintokustannukset, käytettäväksi jäi noin 280 000 euroa. Suurin osa rahasta kului osahankkeisiin (noin 80 000 euroa), suunnittelijoiden palkkoihin sivukuluineen (noin 49 000 euroa) ja matkakuluihin päivärahoineen (yli 40 000 euroa). Muita kuluja olivat esimerkiksi FINELCin jäsenmaksut CercleSiin, portaalimaksut Suomen virtuaaliyliopistolle, kouluttajien palkkiot ja tilavuokrat ja hankkeen raporttien laadinta.

Huomattava yksittäinen menoerä olivat seminaari- ja koulutuskulut. Seminaareihin, koulutuksiin ja yhdyshenkilötapaamisiin tulevien matka- ja majoituskuluja tuettiin, jotta eri kielikeskusten henkilöstöllä olisi tasavertaiset mahdollisuudet osallistua hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin. Lisäksi LAAKEA tuki suunnittelija Sinikka Karjalaisen osallistumista Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen järjestämään Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen -koulutukseen vuosina 2007–2008 ja suunnittelija Jaana Fräntin osallistumista Korkeakoulujen arviointineuvoston järjestämään Korkeakoulujen laadunvarmistus -koulutukseen vuonna 2007.

2.5 Viestintä ja dokumentointi

Näin laajassa verkostohankkeessa viestintä oli haasteellista. Tiedon tuli kulkea sekä kielikeskuksista hankesuunnitteluun (ohjausryhmä, suunnittelijat) että päinvastoin. Tietoa tarvittiin esimerkiksi yhteisistä koulutustarpeista, hankehauista ja osahankkeiden edistymisestä. Myös hankkeesta itsestään tarvittiin tietoa varsinkin hankekauden alussa. Tähän tarkoitukseen suunnittelijat tekivät hankkeesta tiedotuskalvosarjoja, jotka olivat yhdyshenkilöiden ja muiden kielikeskuslaisten käytettävissä sekä omissa kielikeskuksissaan että sidosryhmien tilaisuuksissa. Näin toisaalta helpotettiin kielikeskuksissa LAAKEAsta kertovien työtä, toisaalta edesautettiin sitä, että tieto kulki kaikkialla samassa muodossa. Tiedotusta ryhdisti myös hankkeen virallisessa viestinnässä käytetty FINELCin yhteinen visuaalinen ilme. Yhdyshenkilöillä oli oma sähköpostilista.

Hankkeen sisäinen tiedonvälitys kulki yhdyshenkilöverkoston kautta. He pystyivät tiedottamaan asioista omassa kielikeskuksessaan toimivimmalla tavalla. Ulkoisena tiedotuskanavana oli FINELCin portaali, joka toimi osana Suomen virtuaaliyliopiston (SVY) portaalia. Portaali ei kuitenkaan kaikin osin toiminut aiotusti. Varsinkin hankkeen loppuvaiheessa siinä oli ongelmia, jotka liittyivät toisaalta tekniseen toteutukseen (SVY:n portaalialustan vaihto), toisaalta SVY:n toiminnan asteittaiseen alasajoon sen rahoituksen loppuessa vuonna 2010. Näistä LAAKEAsta riippumattomista syistä portaalin tietojen päivitys oli ajoittain myöhässä, sisällön kehittäminen hidastui, ja sisältö jäi ylipäänsä nuikemmaksi kuin alun perin oli tarkoitus.

Kielikeskuslaiset ovat esitelleet LAAKEA-hanketta ja sen osahankkeita erilaisissa kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä: Kielikeskuspäivillä, kielten sisäisissä verkostotapaamisissa ja kieli- ja opetusalan konferensseissa.

Ohjausryhmän työskentely- ja dokumentointivälineenä oli Tampereen yliopiston kielikeskuksen ylläpitämä Moodle-alusta. Sinne kerättiin hanketta koskevat aineistot: ohjausryhmän kokousdokumentit, seminaariaineistot, osahankehakemukset ja -sopimukset. Siellä myös käytiin ohjausryhmän sisäistä keskustelua kokousten välillä ja suunniteltiin hankkeen toimintaa. Moodle osoittautui hyväksi ratkaisuksi; dokumentit olivat kootusti ja sähköisesti samassa paikassa kaikkien ohjausryhmäläisten käytettävissä. Samalla oli tilaisuus harjoitella sähköistä työskentelykulttuuria. Myös Skypeä käytettiin seminaarien ohjelmien suunnittelussa ja hiomisessa.

3 HANKKEEN TOIMINTA

LAAKEA-hankkeen toiminta voidaan esittää pähkinänkuoressa seuraavasti:

2005 Alustavaa ideointia ja keskustelua kielikeskusten johtajien neuvoston piirissä
2006 Hankkeen suunnittelu kielikeskusten johtajien neuvostossa, hankehakemus opetusministeriölle
2007 Hankeorganisaation luominen, varsinaisen toiminnan alkaminen, selvityksiä
2008 Varsinainen toiminta, ensimmäinen osahankehaku, seminaareja ja koulutusta
2009 Varsinainen toiminta, toinen osahankehaku, seminaareja ja koulutusta
2010 Viimeisten osahankkeiden päättymisen, raportointi

3.1 Osahankkeet

LAAKEA-hankkeessa oli kaksi osahankehakua, ensimmäinen vuodelle 2008 ja toinen vuodelle 2009. Osahankkeiden tuli liittyä opetuksen ja oppimisen laadunvarmistukseen ja sen alla seuraaviin teemoihin: kielitaidon arviointi, vaihtoehtoiset suoritustavat, aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen, palautejärjestelmät ja palautteen hyödyntäminen sekä työelämän kielitaitotarpeet. Hankevaroja ei myönnetty yksittäisten oppimateriaalien tai kurssien valmistukseen.

Osahankkeita rahoitettiin julkisten hakukierrosten kautta. Hakuohjeet julkaistiin FINELCin kotisivuilla ja niistä tiedotettiin kielikeskuksiin yhdyshenkilöiden kautta. Hakukelpoisia olivat kaikki yliopistojen kielikeskusten ja vastaavien laitosten henkilöstöstä koostuneet hakijatiimit (eivät kuitenkaan hankkeeseen palkatut suunnittelijat). Vuoden 2008 haussa Turun yliopiston Moodleen luotiin keskustelualue niille, joilla oli osahankeidea mutta ei sopivaa hankekumppania.

Osahankkeita arvioitiin seuraavilla kriteereillä:

- osahanke kehittää kielikeskusten perustoimintaa ja edistää sen laadunvarmistusta
- innovatiivisuus (ei tehdä sellaista mitä on jo olemassa)
- suunnitelman realistisuus (toteuttamistapa, ajankäyttö/aikataulu, suhde resursseihin)
- osahanke soveltuu ja tuottaa hyötyä usealle kielikeskukselle

- osahankkeessa on jollakin tasolla tai jossakin roolissa mukana toimijoita useammasta kielikeskuksesta ja se kehittää verkostomaista työskentelykulttuuria
- jos osahankkeeseen kuuluu atk- tai verkkoaineistoa, on sen teknisen toteutuksen, ylläpidon ja päivityksen oltava riippumattomat hankkeen päätyimisestä

LAAKEAn ohjausryhmä arvioi hankehakemukset, priorisoi ne yllä olevien kriteerien perusteella ja teki johtajien neuvostolle esityksen tuettavista hankkeista. Neuvosto teki tämän pohjalta lopulliset rahoituspäätökset. Rahoitusta sai kaikkiaan kahdeksan osahanketta:

- Erilaisten oppijoiden ohjaaminen: hiljaiset toimintamallit näkyviksi
- Expanding the Boundaries of Guidance and Teaching of Special Learners (jatkohanke edelliseen)
- Kypsyysnäytteiden kielentarkastuksen arviointikriteerien yhtenäistäminen
- Laatua puheviestinnän opetukseen (LAAPU). Tavoitteiden, sisältöjen ja arvioinnin yhtenäistäminen puheviestinnän opetuksessa
- Suullisen viestinnän opintojaksojen arviointi – yhteiset arviointikriteerit osana arviointiprosessin laadunvarmistusta saksan kielen suullisen viestinnän opetuksessa kielikeskuksissa ja vastaavissa laitoksissa
- QualiDaF. Suullisen viestinnän opintojaksojen arviointi – yhteiset arviointikriteerit osana arviointiprosessin laadunvarmistusta saksan kielen suullisen viestinnän opetuksessa kielikeskuksissa ja vastaavissa laitoksissa (jatkohanke edelliseen)
- TIE (Transparency in English) -projektin raportointi: TIE RAP
- UniTIE: Englannin opetussuunnitelmatyö kielikeskuksissa (aikaisempi nimi QualiTIE)

Vuoden 2008 osahankehakuun saapui yhdeksän hakemusta, joista tuettiin viittä. Vuodelle 2009 saapui neljä hakemusta, joista tuettiin kolmea. Osa jälkimmäisen haun hankkeista oli vuoden 2008 hankkeiden jatkohankkeita. Osahankkeet esitellään lyhyesti liitteessä 5.

Osahanke-esitykset olivat tasokkaita, vaikka kaikkia ei voitukaan tukea. Kaikille esityksille annettiin palautetta, myös niille, joille tukea ei myönnetty. Osa tukipäätöksistä tehtiin ehdollisina, ja hakijoilta pyydettiin lisätietoa hankkeesta. Näin toisaalta varmistettiin, että kaikki hakukriteerit täyttyivät, toisaalta autettiin hakijoita muokkaamaan hankettaan paremmin LAAKEAn toimintaan soveltuvaksi. Joitakin osahankkeita jouduttiin hylkäämään siksi, että ne olivat liian paikallisia ja rajoitettuja, menivät keskeisiltä osin päällekkäin olemassa olevien hankkeiden kanssa tai niistä ei avautunut aiheeseen tarvittavaa uutta näkökulmaa. Hylätyissäkin hankkeissa oli paljon arvokkaita osia, jotka toivottavasti ovat toteutuneet jonkin muun kuin LAAKEA-tuen avulla.

Kaikille avointen hakujen kautta syntyneiden osahankkeiden lisäksi ohjausryhmä tilasi aiheeseen perehtyneeltä kielikeskuslaisten ryhmältä opintohallinnon ja opetuksen laadunvarmistuksen alueelle osahankkeen Opetussuunnitelmapirosessit kielikeskuksissa – kehittäväää vertailuoppimista kielikeskustiimeissä (OPS-hanke) (Fränti 2009).

Osahankkeisiin osallistui lähes 100 kielikeskuslaista. Tarkkaa määrää ei tiedetä, koska osahankkeet ”elivät” kautensa aikana, osa osallistujista vaihtui, ja joissakin osahankkeissa oli myös muulla kuin LAAKEA-rahoituksella toimivia kielikeskuslaisia ja kielikeskusten ulkopuolisia osallistujia.

3.2 Seminaarit ja koulutukset

LAAKEA-hanke järjesti useita kaikille avoimia seminaareja ja koulutuksia, minkä lisäksi osahankkeet järjestivät omia koulutuksiaan. Seminaarin ja koulutuksen ero oli häilyvä, koska lähes kaikista seminaareista saattoi saada myös opintosuorituksia, jotka koostuivat seminaarin lisäksi erilaisista ennakko-, jälki- ja pohdintatehtävistä. LAAKEAssa suoritettiin yhteensä noin 380 opintopistettä. Suorittajat olivat opettajia, johtajia ja hallintohenkilöstöä, siis kaikista henkilöstöryhmistä. Seuraavassa esitellään LAAKEAn järjestämiä kaikille avoimia seminaareja ja koulutusta.

Aiemmin opitun tunnustaminen kieli- ja viestintäopinnoissa 5.10.2007, Helsinki (1 op)

Tämä ensimmäinen LAAKEAn järjestämä seminaari osoitti kielikeskusten kulkevan kehityksen eturintamassa: ne paneutuivat aiemmin hankitun osaamisen tunnustamiseen ja tunnustamiseen (AHOT) vaiheessa, jolloin se nykymerkityksessä oli vasta nousemassa esiin korkeakouluissa ja koulutuksessa yleensä. Seminaari koostui kaikille yhteisestä luento-osuudesta, jossa kuultiin myös opiskelijoiden puheenvuoro Helsingin yliopiston ylioppilaskunnasta, sekä eri kieli- ja henkilöstöryhmissä tehdystä ryhmätyöstä, jossa mietittiin käytännön AHOT-menettelyjä. Osa luennoista videoitiin ja tallennettiin kielikeskusyhteisön käytettäväksi Helsingin yliopiston verkkovideoopalveluun (<http://www.helsinki.fi/videot/verkkovideoopalvelut.html> > Videoarkisto > Sarja ”Kielikeskuksen tapahtumia”). Seminaarista sai opintosuorituksen 16 henkilöä yhdeksästä yliopistosta.

Pedagoginen johtaminen -asiantuntijaluento kielikeskusten johtajille, 10.12.2007, Helsinki

Pedagoginen johtajuus nousi LAAKEA-hankkeen alkusuunnittelussa esille keskeisenä johtajien koulutustarpeena. Yliopistot järjestävät henkilöstölleen yleistä johtamis- ja esimieskoulutusta, mutta pedagogisen johtamisen käsite on yliopistomaailmassa edelleen melko uutta. Yleisissä koulutuksissa ei myöskään käsitellä johtamista kielikeskustyön erityispiirteiden kannalta. Joulukuussa 2007 kasvatustieteen dosentti Anne Nevgi Helsingin yliopistosta piti kielikeskusten johtajien neuvostolle asiantuntijaluennon pedagogisesta johtajuudesta. Siinä käsiteltiin mm. johtajaksi kehittymistä, muutosjohtamista ja pedagogisen johtamisen edellyttämiä taitoja ja koulutusta. Tätä luentoa täydensi Kielikeskus pedagogisena asiantuntijayhteisönä -koulutus (2009), joka sivusi myös johtajuuteen liittyviä teemoja.

Laatua kielitaidon arviointiin, 20.8.2008, Jyväskylä (1 op)

Arviointiaiheinen seminaari pyrki osaltaan antamaan kielikeskuksille sekä uusia ajatuksia että yhteisiä eväitä kielitaidon arviointiin. Seminaari myös jatkoi edellisvuonna aloitettua AHOT-teemaa, siinä kuultiin esityksiä vaihtoehtoisista suoritustavoista ja

arviointimenetelmistä. Erityisen kiinnostavaa oli kuulla työelämän edustajan kertovan kokemuksiinsa työelämässä tarvittavasta kielitaidosta ja kielikeskusopintojen suorittamisesta työn ohella. Myös tästä seminaarista videoitiin osia, ja ne ovat katsottavissa Jyväskylän yliopiston verkkovideoopalvelussa Moniviestimessä (<http://moniviestin.jyu.fi/ohjelmat/erillis/kielikeskus/laatua-kielitaidon-arviointiin>). Seminaarista sai opintosuorituksen neljä henkilöä kolmesta yliopistosta.

Kielikeskus pedagogisena asiantuntijayhteisönä (2 op)

Koulutus tilattiin Jyväskylän yliopiston Rehtori-instituutista. Se koostui kahdesta koulutuspäivästä Tampereella (18.8.2009) ja Helsingissä (23.10.2009), ja kouluttajina toimivat koulutuspäällikkö Riitta Hänninen ja vuorovaikutuskouluttaja Annamari Laulumaa. Tavoitteena oli pohtia ja rakentaa kielikeskusten henkilöstön pedagogista yhteistoimintaa johtamisen ja yksikön perustehtävän näkökulmista tarkasteltuna. Koulutuksessa tarkasteltiin mm. kielikeskusten erityispiirteitä, hyvän pedagogisen työyhteisön olemusta ja työyhteisön parantamisen keinoja. Koulutus sisälsi lähiopeutuspäivien lisäksi henkilökohtaisen ennako-, väli- ja päättötehtävän sekä ryhmäpohdintaa. Koulutuksen suoritti kymmenen henkilöä kuudesta yliopistosta.

Opetussuunnitelmaprosessit kielikeskuksissa – kehittävää vertailuoppimista kielikeskustiimeissä, 2007–2009 (12 op)

Tämän koulutuksen/osahankkeen (OPS-hanke) pohjana oli kielikeskusverkostoon kuuluvien opintohallinnon edustajien tarve tutustua toisten kielikeskusten opetussuunnitelmaprosesseihin ja niiden käytäntöihin. Opetussuunnitelmatyö on kaikissa kielikeskuksissa keskeistä, mutta vähän tutkittua ja kielikeskusyhteisössä käsiteltyä. Lisäksi se oli hankevuosina monin tavoin myllerryksessä yliopistojen muutosten takia, joten aihe oli erittäin ajankohtainen.

Opetussuunnitelmaprosessia ei voi käsitellä irrallaan opettajan työstä, joten koulutus suunniteltiin opettajien ja opintohallinnon yhteiseksi. Sen kuvauksessa todetaan: ”Tavoitteena oli luoda opettajien ja opintohallinnon yhteisesti jakama käsitys kielikeskusten vuosittaisesta opetussuunnitelmaprosessista, tukea opettajien ja hallinnon työtä sekä vähentää opetukseen kohdistuvaa hallinnollista painetta.” (Fränti 2009). Koulutus koostui benchmarking-vierailuista, eri teemoja käsittelevistä koulutusosioista ja kielikeskustiimien (opettajia ja opintohallintoa) pohdinta- ja selvitystyöstä. Koulutus kesti lähes kaksi vuotta, ja sen suoritti kokonaan 24 osallistujaa kymmenestä kielikeskuksesta.

UniTIE: Englannin opetussuunnitelmatyö kielikeskuksissa (6 op)

Tämä koulutus toteutettiin osahankkeena. Sen tavoitteena oli jatkaa Transparency in English (TIE) -projektin vuonna 2007 aloittamaa opetussuunnitelmakehitystyötä ja luoda perusta jatkuvalla englannin kielen opetussuunnitelmatyölle kielikeskusten verkostossa. Koulutukseen kuului lähitapaamisia ja ryhmätyötä. Koulutuksen suoritti kokonaan kahdeksan osallistujaa viidestä yliopistosta.

3.3 Yhdyshenkilötoiminta

Heti hankkeen alussa muodostettiin LAAKEA-yhdyshenkilöverkosto (yhdyshenkilö ja varahenkilö kustakin osallistuvasta kielikeskuksesta), jonka tarkoituksena oli jalkaut-

taa hanke kielikeskuksiin ja tuoda kentän ääntä ohjausryhmälle ja suunnittelijoille. Yhdyshenkilöiden tehtävänä oli

- tiedottaa hankkeesta ja sen etenemisestä yleistasolla ja pitää sitä esillä omassa kielikeskuksessaan
- välittää LAAKEAn ohjausryhmän päätökset omaan kielikeskukseen, tiedottaa LAAKEAn järjestämistä koulutuksista ja muista tapahtumista ja
- ottaa vastaan oman kielikeskuksen henkilöstön toiveita ja ehdotuksia hankkeessa toteutettaviksi toiminnoiksi ja välittää ne LAAKEAn suunnittelijoille.

Yhdyshenkilöinä oli sekä opettajia että hallintoväkeä, ja tätä erityisesti toivottiinkin verkostoa rakennettaessa. Osa oli ollut yhdyshenkilönä myös VKK-hankkeessa. Yhdyshenkilöillä oli oma sähköpostilista (jonne saattoivat liittyä myös muut LAAKE-Asta kiinnostuneet) ja hankkeen aikana neljä tapaamista, joihin myös ohjausryhmä osallistui. Yhdyshenkilöiden koordinaattorina toimi suunnittelija Sinikka Karjalainen. Yhdyshenkilötoimintaa tuettiin maksamalla yhdyshenkilöiden matka- ja majoituskuluja tapaamisiin ja koulutustilaisuuksiin.

Yhdyshenkilötapaamisten periaatteena oli ”jotain tuotavaa, jotain vietävää”. Niihin oli ennakotehtäviä, joissa yhdyshenkilöt selvittivät kielikeskuksensa näkemyksiä tai käytäntöjä kulloisenkin tapaamisen teemasta. Yhdyshenkilöiltä esimerkiksi kerättiin tietoja kielikeskuksissa tehdyistä työelämän kieli- ja viestintätarvetutkimuksista. Omaan kielikeskukseen vietäväksi tapaamisista kertyi ideoita tai keskusteluissa esiin nousseita uusia käytäntöjä. Tapaamisissa yhdyshenkilöt olivat toistensa vertaismentoreita jakaessaan auliisti kokemuksiaan LAAKEAssa käsitellyistä asioista

Yhdyshenkilötapaamisissa käsiteltiin seuraavia asioita:

- LAAKEAn hanketavoitteiden konkretisoiminen toiminnaksi: Teemat toiminnoksi -kyselyn suunnittelu
- Kielikeskusten laatutyön tilanne
- LAAKEAn osahankehakujen suunnittelu
- Työelämän kieli- ja viestintätarvetutkimukset kielikeskuksissa
- LAAKEAn toiminnan lopuarviointi
- Kielikeskusten verkostomaisen työskentelyn jatkomahtollisuudet

Viimeisessä yhdyshenkilötapaamisessa vuonna 2009 keskusteltiin ja kerättiin palautetta myös siitä, millaista oli ollut LAAKEAn yhdyshenkilönä. Yhdyshenkilöt mielsivät selkeästi itsensä linkeiksi ja tiedon jakajiksi hankkeen ja kielikeskusten välillä – kuten oli ollut tarkoituskin. Esiin nousi vahva sitoutuminen yhdyshenkilönä toimimiseen, samoin ajatus siitä, että yhdyshenkilötoiminnasta oli myös henkilökohtaista hyötyä. Tätä kuvastavat hyvin palautteesta poimitut sitaatit.

”Sain paljon arvokasta tietoa muista kielikeskuksista, jonka pohjalta kehitin oman yksikön toimintaa (tai ainakin yritin) + kontakteja. Jaetut kokemukset, käytänteet hyödyllisiä arjessa”

”[Olin] Linkki verkoston ja oman laitoksen välillä, tiedottaja, innostaja, muiden mukaan saaminen.”

”On ollut mielenkiintoista. Olen saanut paljon itse (koulutusta, ajattelua, pohdintaa...). On saanut tietoja, vaikeampi välittää inspiraatiota toisille. Nyt voin kuitenkin kertoa muille - hyvä että sain olla mukana. Pienenä yksikkönä on aina ulkopuolella, jos ei ole henkilökohtaisesti mukana.”

”Keeping LAAKEA-spirit alive.”

”Yhdyshenkilötapaamiset ovat olleet antoisia.”

”Viestinviejä, sain paljon informaatiota, olin ”insider” Laakea-projektissa, haaste viedä tieto eteenpäin, motivoida kollegat, työyhteisö. Tuntuu, että LAAKEA lämpeni vasta tänä vuonna [2009] oikein kunnolla – JATKOA!”

Toisaalta yhdyshenkilöt kertoivat myös turhautumisesta ja voimattomuuden tunteesta silloin, kun yhdyshenkilön rooli omassa kielikeskuksessa oli ollut epäselvä tai kollegat eivät olleet innostuneet LAAKEAsta. Jotkut yhdyshenkilöt kokivat pystyneensä tekemään vähemmän kuin olisivat halunneet:

”Riittämättömyyden tunne. Vaikea inspiroida, ei kiinnostuneita kollegoja.”

”’Forwardaaja’ vainko? Isossa talossa ei oikein tunnu, että saan kontaktin kaikkiin – ei ainakaan keskustelutasolla.”

”Aktivoinnin vaikeus.”

”Itselle sai todella paljon, ideoita, uusia tuttavuuksia (verkosto!) ja energiaa. Kysymysmerkiksi jäi, miten oman kk:n kollegat näkivät/näkevät Laakean – olinko liian hiljaa vai liian päällekyvä.”

Yhdyshenkilöverkosto oli LAAKEAlle välttämätön. Ilman sitä hankkeen olisi ollut mahdotonta pitää ruohonjuuritason yhteyttä maantieteellisesti ympäri Suomea sijaitseviin ja rakenteellisesti erilaisiin kielikeskuksiin.

3.4 Selvitykset

LAAKEA-hankkeessa tehtiin neljä selvitystä tai raporttia. Ne liittyivät hankkeen omaan toimintaan, kieli- ja viestintäopintojen vaihtoehtoihin suoritustapoihin, kielikeskusten toimintaan ja työelämän kielitaitoon. Seuraavassa esitellään lyhyesti nämä selvitykset.

Teemat toiminnoiksi

Jaana Fränti, 2007

Hankkeen toiminnan konkretisoimiseksi tehtiin alkuvuodesta 2007 Teemat toiminnoiksi -kysely kielikeskusten johtajille, LAAKEAn ohjausryhmän jäsenille sekä kielikeskusten LAAKEA-yhdyshenkilöille (liite 2). Kyselyyn vastasi 31 henkilöä: 10 johtajaa, 16 opettajaa ja 5 muuta henkilökuntaa. Vastausten pohjalta suunniteltiin LAA-

KEAn toimintaa ja ne heijastuivat osahankkeiden hakuteemoissa sekä seminaareissa ja koulutuksissa.

Yliopistotutkintoihin kuuluvien kieli- ja viestintäopintojen tavoitteet, arviointi ja vaihtoehtoiset suoritustavat.

Jaana Fränti, 2007

Valtakunnallinen kysely

Kyselyn tavoitteena oli opetuksen hyvien käytäntöjen kokoaminen ja jakaminen sekä uusien näkökulmien tuominen kielikeskusopetukseen. Edelleen haluttiin kerätä kieli- ja viestintäopintoihin soveltuvia AHOT-ideoita. Kysely koski englantia (Euroopan viitekehyksen taitotasot B2–C1), ruotsia (B1–C1) ja suomen kielen kirjallista viestintää.

Kielikeskusten toiminnasta 2000-luvun alkupuolella

Sinikka Karjalainen, 2009

Kielikeskusten toimintakysely

Valtakunnallinen kielikoulutuspoliittinen projekti (KIEPO) toimi vuosina 2005–2007 ja esitti opetusministeriölle ja muille kielikoulutuksen asiantuntijoille suosituksia ja toimenpide-ehtoja siitä, miten Suomen kielikoulutusta tulisi uudistaa vastaamaan nykypäivän ja tulevaisuuden tarpeita ja tavoitteita (Pöyhönen & Luukka 2007). Jyväskylän yliopiston soveltavan kielentutkimuksen keskus keräsi korkeakoulujen kieltenopetusta koskevan osuuden taustamateriaaliksi vuonna 2006 tietoa kielikeskusten toiminnasta, esimerkiksi opiskeltavista kielistä, opiskelija- ja opintosuoritusmääristä ja itseopiskelusta. Lisäksi tehtiin kieltenopiskelua ja kielikurssien valintamotiiveja koskeva kysely Helsingin ja Tampereen yliopistojen kielikeskusten espanjan, italian, ranskan, saksan ja venäjän alkeiskursseille ilmoittautuneille. Kyselyvastauksia ei tuolloin kuitenkaan varsinaisesti analysoitu, vaan ne toimivat vain KIEPON taustaineistona. LAAKEAssa niiden pohjalta laadittiin kielikeskusten sisäiseen käyttöön raportti kielikeskusten toiminnasta 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälissä.

Työelämän kielitaitotarvetutkimuksia 2000-luvulla

Sinikka Karjalainen, 2008

Kirjallisuusluettelo

Kirjallisuusluettelo perustuu LAAKEA-hankkeen yhdyshenkilöille 2007 ja 2008 tehtyyn kyselyyn kielikeskuksissa ja yliopistoissa tehdyistä työelämän kieli- ja viestintätaitotarvetutkimuksista. Yhdyshenkilöitä pyydettiin kertomaan myös tiedossaan olevista muista aiheeseen liittyvistä tutkimuksista. Listaa täydennettiin yleisillä työelämä- ja tulevaisuustutkimuksilla. Ammattikorkeakoulut ovat aktiivisesti selvittäneet monien ammattialojen kielitaitotarpeita, joten luettelossa on myös ammattikorkeakoulututkimuksia

Myös osahankkeissa tehtiin vaihtelevasti selvitystyötä. Niiden tulokset olivat taustana osahankkeiden toiminnalle tai niistä on kerrottu osahankkeiden raporteissa.

3.5 AHOT-yhdyshenkilöverkosto

LAAKEAn loppumetreillä hankkeen johtoryhmä (kielikeskusten johtajien neuvosto) antoi sille tehtäväksi pohtia kielikeskusjohtajien vuonna 2006 laatiman kieli- ja viestintäopintojen hyväksilukusuosituksen päivitystä. Tätä ja kielikeskusten yleistä AHOT-asioiden edistämistä varten perustettiin kielikeskusten AHOT-yhdyshenkilöverkosto vuoden 2009 lopulla. Se tapasi kaksi kertaa vuonna 2010 ja toiminta jatkuu. Verkosto toimii rinnan vuonna 2009 alkaneen valtakunnallisen AHOT korkeakouluissa -hankkeen kanssa (AHOT korkeakouluissa 2009–2011). Valtakunnallisessa hankkeessa on seitsemän koulutusaloista työryhmää, joista yksi on kielet ja viestintä. Siihen osallistuvat ammattikorkeakoulut ja yliopistolliset kielikeskukset.

4 HANKKEEN ARVIOINTIA

Arviointi on olennainen osa hanketta, ja ihannetapauksessa sitä on mietitty jo hankkeen suunnittelussa. Hankkeita voidaan arvioida monin tavoin riippuen siitä, mitä arvioidaan, kuka arvioi ja mihin tarkoitukseen. Arvioinnin kohteina voivat olla hankkeen organisointi, tavoitteiden saavuttaminen, tulokset ja vaikutukset. Arviointikriteereitä voivat olla myös tarkoituksenmukaisuus, tehokkuus ja johdonmukaisuus. Arviointiajan mukaan kyseessä voi olla ennako-, väli- tai jälkiarviointi (EU-hankearviointin perusteet ja hyvät käytännöt 2009, Keränen 1999).

LAAKEA-hankkeen arviointimuotoa ei ollut etukäteen määritelty hankesuunnitelmassa, joten arviointitavaksi valikoitui luontevasti jälkiarviointi. Jälkiarviointi tehdään yleensä jonkin aikaa hankkeen päättymisen jälkeen, ja siinä hanketta tarkastellaan kokonaisuutena. Tässä LAAKEAa itsearvioidaan, mikä on sikäli perusteltua, että arviointiaineistoa kertyi palasina jo hankekaudella ikään kuin toiminnan sivutuotteena, esimerkkeinä koulutuksissa ja yhdyshenkilöiden ja ohjausryhmän tapaamisissa kerätty palaute. Tässä raportissa nuo ”palautelangat” kudotaan yhteen. Itsearviointin hyvänä puolena on asioiden tarkastelu toiminnan keskeltä, osallistujien autenttista ääntä kuunnellen. Haittana voi olla sisäänlämpiävyys ja subjektiivisuus (Keränen 1999). LAAKEAan osallistujien ääniä on pyritty kuuntelemaan monista ryhmistä ja näkökulmista, jotta niistä piirtyvä kuva heijastaisi hankkeen toimintaa mahdollisimman hyvin. Seuraavassa LAAKEAa tarkastellaan ensin hankehakemuksen tavoitteiden näkökulmasta ja sen jälkeen yhdyshenkilöiden, ohjausryhmän ja osahankkeisiin osallistujien silmin.

4.1 Miten hankehakemuksen tavoitteet toteutuivat?

Hankearviointin peruseriaatteita on, että hankkeen toimintaa verrataan sille asetettuihin tavoitteisiin. LAAKEAn tavoitteet on kirjattu opetusministeriölle vuonna 2006 tehtyyn hankehakemukseen (liite 1). Hankkeen yleistavoitteena oli kehittää kielikeskusopetuksen ja muun toiminnan laadunvarmistusta. Hankkeen johtoryhmä linjasi hankkeen teema-alueiksi opetuksen laadunvarmistuksen, opintohallinnon laadun-

varmistuksen, hallinnon ja johtamisen kehittämisen sekä verkostoyhteistyön arvioinnin.

Yleisesti voidaan sanoa, että opetuksen ja opintohallinnon alueet edistyivät konkreettisimmin, koska niillä oli eniten osahankkeita ja kaikille suunnattua koulutusta. Esillä olivat erityisesti oppimisen arviointi, opetussuunnitelmatyö ja opintohallinnon käytänteet. Vähemmälle jäivät muu hallinto ja johtamisen kehittäminen. Niihin ei syntynyt osahankkeita, mutta niitä käsiteltiin koulutuksissa.

Kielikeskusten verkostoyhteistyön arviointi osoittautui LAAKEAlle liian suureksi tehtäväksi, ja siitä luovuttiin. Yhteistyön arviointi olisi ehkä myös vaatinut toisenlaista, tutkimuksellisempaa lähestymistapaa kuin LAAKEAssa muuten omaksuttu toiminnallinen vertaiskehittyminen, eikä se siksi oikein ”istunut” hankkeeseen muiden tavoitteiden lailla.

Seuraavassa tarkastellaan joidenkin hankehakemuksessa olleiden tavoitteiden (kursiivilla) toteutumista.

4.1.1 Eri henkilöstöryhmien ja opiskelijoiden osallistuminen

”[Hanke] Toteutetaan kielikeskusten eri henkilöstöryhmien sekä opiskelijoiden yhteistyönä.”

LAAKEAn tavoitteena oli, että hanke on kaikkien kielikeskuslaisten yhteinen ja siinä toimitaan eri yliopistojen ja henkilöstöryhmien yhteistyönä. Tämä toteutui koko toiminnassa ja osahankkeissa hyvin ja suorastaan urauurtavasti OPS-hankkeessa, jossa oli uudella tavalla mukana sekä opettajia että hallintohenkilöstöä. Kaikissa osahankkeissa oli osallistujia eri kielikeskuksista, se oli osahankerahoituksen myöntämisen edellytys. Niissä tehtiin yhteistyötä myös yli kielirajojen, esimerkiksi erilaista oppijuutta käsitelleissä osahankkeissa oli useiden kielten opettajia. Seminaareihin ja koulutuksiin osallistuttiin kaikista kielikeskuksista monenlaisilla kokoonpanoilla. Myös hankkeen ohjausryhmässä oli eri henkilöstöryhmien edustajia.

Opiskelijoiden osallistuminen LAAKEAan ei käytännössä toteutunut. Jälkeenpäin on hieman epäselvää, millaista yhteistyötä opiskelijoiden kanssa hankesuunnitelmassa oli ajateltu, mutta heidän osuutensa rajoittui seminaareissa pidettyihin puheenvuoroihin. Väljästi tulkiten opiskelijat ovat välillisesti osallistuneet niihin osahankkeisiin, joiden pohjana käytettiin opetuksesta kerättyä aineistoa.

4.1.2 Laadunvarmistuksen kehittäminen

”Kehitetään, arvioidaan ja dokumentoidaan kielikeskusopetuksen ja muun toiminnan laatua varmistavia nykykäytänteitä”

Laadunvarmistus on laaja ja monella tavalla määriteltävissä oleva alue, jonka kehittymistä on vaikea arvioida yksiviivaisesti. Opetuksen laadunvarmistuksen keskeinen alue on oppimisen ja osaamisen arviointi, ja siihen LAAKEAssa panostettiin sekä osahankkeissa että seminaareissa ja koulutuksissa. Työn tuloksena syntyi useita

arviointiohjeita tai -kriteeristöjä, esimerkiksi LAAPU-, QualiDaF- ja kypsyysnäytenäytehankkeissa.

Opetussuunnitelmatyö oli yksi LAAKEAn painopistealueita. OPS-hanke pureutui sen prosesseihin ja käytäntöihin erityisesti opintohallinnon ja opetuksen rajapinnassa, ja hankkeen raporttia (Fränti 2009) voidaan pitää alan käsikirjana kielikeskuksissa. UniTIE-hanke tarkasteli englannin opetussuunnittelua ydin- ja avainkompetenssien tunnistamisen ja määrittelyn pohjalta.

Oliko LAAKEAsta apua kielikeskusten laadunvarmistusjärjestelmien rakentamisessa toimintakäsikirjoja tai laatustrategioita laadittaessa? Yhdyshenkilöiden kautta saadun palautteen mukaan vaihtelevasti, koska yliopistot olivat hankekaudella laatutyössään hyvin eri vaiheessa ja sitä tehtiin eri yliopistoissa hieman eri lähtökohdista. Toisille kielikeskuksille LAAKEA osui parahiksi oman yliopiston laatutyön alkavaan tai aktiiviseen vaiheeseen, toisille se tuli tähän tarkoitukseen jopa hieman liian myöhään. Eritahtisuus tiedettiin etukäteen, ja LAAKEAn tarkoituksena oli toimia taustalla lisäämässä kielikeskuslaisten ymmärrystä laadunvarmistuksesta yleisesti ja auttaa tunnistamaan sellaisia kielikeskusten toiminnan erityispiirteitä, joilla on merkitystä yksittäisten yliopistojen laadunvarmistuksen järjestelmiä rakennettaessa. Tällaisena taustavaikuttajana ja kielikeskuksiin kontekstoidun laatuajattelun kehittäjänä LAAKEA vaikutti toimineen hyvin.

4.1.3 Laatu-koulutus

”Järjestetään kielikeskusten eri henkilöstöryhmille suunnattua laatuajattelun ja arvioinnin asiantuntijakoulutusta”

Koulutuksen järjestäjänä LAAKEA kunnostautui. Se järjesti useita seminaareja tai muuta kaikille avointa koulutusta. Yksittäisenä aihepiirinä eniten nousi esiin arviointi, joka liittyi tavalla tai toisella lähes kaikkiin LAAKEAn järjestämiin tilaisuuksiin. Kaikille avoimista koulutuksista sai halutessaan opintosuorituksia. Koulutusten ”piilo-opetussuunnitelmana” oli koota yhteen kielikeskuslaisia eri puolelta Suomea, ja tämä onnistuikin hyvin.

4.1.4 Toiminnallinen ja toimintatutkimuksellinen työskentelytapa

”Sovelletaan työskentelytapaa, jossa toiminnallisin ja toimintatutkimuksellisin keinoin tuotetaan tarvittava dokumentaatio sen varmistamiseksi, että tulokset ovat koko kielikeskusyhteisön käytettävissä”

Toimintatutkimus voidaan määritellä eri tavoin, ja siinä on useita suuntauksia (Toikko & Rantanen 2009). Sen keskeisiä piirteitä ovat yhteistoiminnallisuus ja prosessimaisuus ja sen tavoitteena on käytäntöjen muokkaaminen ja parantaminen. LAAKEAn osahankkeet työskentelivät juuri näin, ja tuloksena syntyi uusia käytäntöjä, useita ansiokkaita valtakunnallisia linjauksia. Esimerkiksi kielikeskusten yhteiset kypsyysnäyteohjeet laadittiin nyt ensimmäistä kertaa. Useimmat osahankkeet eivät myöskään lähteneet liikkeelle ’nollasta’, vaan niiden taustalla oli kielikeskuksissa aiemmin tehtyä työtä ja toimintatutkimuksellisia syklejä.

4.1.5 Dokumentointi

”Koulutuksen tukena ja dokumentaation välineenä käytetään kielikeskusten yhteistä portaalia”

Hankkeen dokumentointi ja tiedotus FINELCin portaalin kautta onnistui osittain. Dokumentointi käynnistyi hyvin. Portaali oli kuitenkin hankekauden loppua kohti ongelmallinen LAAKEAsta riippumattomista teknisistä syistä, eikä se toiminut kunnolla. Tämä oli hankalaa sekä kielikeskusten yhteisen tiedonvälityksen että FINELCin imagon kannalta. Koulutuksiin ja seminaareihin liittyviä materiaaleja ei voitu hyödyntää tehokkaasti. Erityisesti portaalivaikeuksista kärsivät osahankkeet, joiden tuotoksille ei ollut toimivaa yhteistä jakelukanavaa. Tässä yhteydessä huomattiin myös, että kielikeskuksilta puuttui yhteinen intranet tai muu suljettu ympäristö, jossa olisi voitu julkaista sellaista koulutuksiin tai osahankkeisiin liittyvää aineistoa, jota olisi haluttu levittää kielikeskuksissa mutta ei kaikille avoimessa internet-portaalissa.

4.2 LAAKEA-hanke kielikeskuslaisten silmin

Seuraavassa arvioidaan LAAKEAa ohjausryhmän, yhdyshenkilöiden ja osahankkeisiin osallistuneiden näkemänä.

4.2.1 Palautetta ohjausryhmältä ja yhdyshenkilöiltä

LAAKEAn viimeisessä yhdyshenkilöiden ja ohjausryhmän tapaamisessa elokuussa 2009 luodattiin hankkeen vaikutusta kielikeskuksissa siihen mennessä. Tapaamiseen osallistui 24 yhdyshenkilöä ja ohjausryhmän jäsentä. Heitä oli pyydetty etukäteen keräämään konkreettisia LAAKEA-esimerkkejä omasta kielikeskuksestaan. Seuraavassa tarkastellaan esiin nousseita asioita, joita havainnollistetaan tapaamisessa kerätystä kirjallisesta palautteesta poimituilla sitaateilla.

Yhdyshenkilöiden ja ohjausryhmän arvion mukaan LAAKEA hyödytti kielikeskuksia monin tavoin. Se tuotti osahankkeiden kautta konkreettisia työvälineitä, kuten useita osaamisen ja oppimisen arviointikriteeristöjä ja erilaista oppijuutta käsittelevän opettajien tukisivuston, sekä tarjosi vertaisverkoston monien aiheiden käsittelylle.

”[Tärkeää oli] Kypsyysnäytteiden arviointihanke > henkilökohtaiset kontaktit, pääsi tutustumaan eri kielikeskusten tapoihin ja kollegoihin, lisää itseluottamusta ja tukea arviointiin.”

”Palautejärjestelmän yhtenäistäminen eri kielissä.”

”OPS-hanke tuotti kehityssuunnitelmia, joita aletaan toteuttaa (esim. työryhmäviestintä, palaute).”

”AHOT – käytiin läpi omat käytännöt.”

"Uusia toimintatapoja + lomakkeita (esim. no shows, mid-course cancellations)."

"Mm. tulevan uuden laitoksen organisoitumiseen liittyen ja työryhmärakennetta miettiessämme hyödynnämme LAAKEAn benchmarkkausta ja siitä saatuja ajatuksia."

"Tärkeintä ehkä ollut tietoisuuden ja tiedon ja ideoiden lisääntyminen monista Laakean teemoista, esim. arvioinnista, erilaisista oppijoista."

Opetussuunnitelmatyö esiin

Yhdyshenkilöiden ja ohjausryhmän arvioissa tärkeäksi nousi opetussuunnitelmatyön käsittely LAAKEAssa. Se osui kielikeskuksissa juuri "oikeaan saumaan", yliopisto-maailman muutosten kynnykselle. Yleisesti ottaen voitaneen sanoa, että yliopistojen opetussuunnitelmatyö on ollut epäsystemaattista ja opetussuunnitelma-ajattelun on mielletty kuuluvan enemmänkin kouluihin. Yliopistojen rakenteelliset ja resurssimuutokset ovat viime aikoina nostaneet esiin opetussuunnittelun tärkeyden, joten LAAKEA ja kielikeskukset olivat tässäkin mielessä aikaansa edellä.

"Aloimme suunnitella opetussuunnitelmaprosessia... OPS-työryhmä tarkoitus perustaa syksyllä."

"Keskusteltiin koko henkilökunta opetussuunnitelmaprosessista, tultiin tietoisiksi sen vaiheista, eri ihmisten rooleista prosesseissa + yhteistoiminnallisuus lisääntyi."

"Ops-prosessin selkeyttäminen (esim. opintopolku).

"OPS-työn benchmarkingin kehityskohteet: sidosryhmäyhteistyö, tilastointi, ops-viestintä."

"OPS-hanke tuotti kehityssuunnitelmia, joita aletaan toteuttaa (esim. työryhmäviestintä, palaute)."

OPS-hanke perustui benchmarkkaukselle, jossa saatiin uusia ideoita itselle, mutta usein vähintään yhtä tärkeää oli huomata omien käytäntöjen arvo, kun niitä pääsi tarkastelemaan muiden kielikeskusten henkilöstön kautta uusin silmin.

Verkostoituminen on valttia

Sekä yhdyshenkilöiden että ohjausryhmän yhteinen kokemus oli, että LAAKEAssa keskeistä oli kokemusten jako ja toiminta verkostona; yhdessä tekeminen osoitti taas kerran voimansa. Sama oli tullut toistuvasti esille myös LAAKEAn järjestämissä eri tilaisuuksissa. Verkostoitumisen hyöty mainitaankin monissa palautteissa:

"Yhteistyö eri kielikeskusten välillä tiivistyi."

"[Tärkeää] opettajien verkostoituminen eri hankkeissa (QualiDaF, TIE, LAA-PU, Expanding boundaries, kypsyysnäytehanke)."

"Verkostoja rakentunut ja vanhoja verkostoja vahvistunut osahankkeiden, koulutusten jne. myötä."

"LAAKEA ja VKK ovat olleet erittäin tärkeitä hankkeita verkostoitumista ajatellen. Kiitos näille hankkeille. Olen tyytyväinen."

"VKK:n aikana vain muutamat olivat kiinnostuneita kielikeskusverkostosta, nyt loppuvaiheessa LAAKEAn aikana suurin osa [...] kielenopettajista kiinnostui LAAKEAsta ja muiden kielikeskusten toiminnasta." [Vastaajan laitokseen oli tulossa organisaatiomuutos, joka muutti laitoksen asemaa.]

"Ihmiset oppivat tuntemaan toisiaan eri kielikeskuksista, verkostoituminen."

"Aktivointi ja aktivoituminen: Meiltä osallistui paljon eri ihmisiä Laakean koulutuksiin ja osahankkeisiin. Niiden vaikutukset näkyvät konkreettisesti jatkossa > yhteisen kielen löytymistä, merkityksistä neuvottelemista."

Joissakin palautteissa mainittiin verkostoitumisen etuna vielä erikseen avoimuus ja tiedonvaihto hankkeen sisällä. Tätä voidaan pitää yhtenä hankkeen onnistumisen indikaattorina, koska tavoitteena oli tuottaa tietoa ja käytäntöjä nimenomaan kielikeskusten yhteiseen käyttöön.

Yhdyshenkilöiden ja ohjausryhmän tapaamisessa pohdittiin myös, miten kielikeskukset jatkaisivat verkostotoimintaa LAAKEAn loputtua, sillä tuolloin oli jo tiedossa, että opetusministeriö ei jatkossa rahoita yliopistojen hankkeita. Ratkaisua ei keksitty, mutta esiin nousi mm. ajatus siitä, voisiko kielikeskuksilla jatkossakin olla jokin yleinen FINELC-yhdyshenkilöverkosto ja kielikeskusten johtajien neuvoston lisäksi LAAKEAn ohjausryhmän kaltainen eri henkilöstöryhmiä edustava koordinaatioelin.

Pedagoginen kehittäminen vauhdittui

Kielikeskukset ovat päätehtävältään opetusta antavia laitoksia, joissa pedagoginen osaaminen on olennaista ja sen kehittäminen jatkuvaa. Monet yhdyshenkilöt ja ohjausryhmän jäsenet kommentoivat LAAKEAn edistäneen pedagogista kehittämistä:

"Pedagogisia istuntoja aloitettiin."

"Pedagogisia istuntoja kerran kuukaudessa > ajatusten jako."

"Pedagogisen strategian kehittämisen aloittaminen."

"Erilaisia LAAKEA-teemoja esiteltiin + niistä keskusteltiin laitoksen vapaa-muotoisissa pedafoorum-kokouksissa."

Perinteisesti on ajateltu, että pedagoginen kehittäminen kulminoituu yksittäisen opettajan työssä. Yllä olevia lainauksia voidaan tulkita myös niin, että LAAKEA edisti

yhteisöllistä, kieliryhmän tai koko kielikeskuksen tasolla tapahtuvaa pedagogista kehittämistä. LAAKEA myös kannusti moniammatilliseen työtapaan, jossa pedagogisen kehittämisen ei tarvitse olla pelkästään opettajien velvollisuus, vaan siihen voi olla annettavaa muillakin henkilöstöryhmillä.

Laatutietoisuus lisääntyi

Laatuajattelun ja laatutietoisuuden kielikeskuksissa koettiin lisääntyneen LAAKEAn ansiosta. Yhdyshenkilötapaamisissa luotiin katsauksia kunkin kielikeskuksen laatu työn tilanteeseen, jolloin kävi ilmi toisaalta se, että eri kielikeskusten laatu työ kulki varsin eri tavoilla, toisaalta se, että kielikeskusten erilaisuudesta huolimatta suuri osa laadunvarmistukseen liittyvistä asioista oli samoja.

”Tärkeintä ehkä ollut tietoisuuden ja tiedon ja ideoiden lisääntyminen monista Laakean teemoista, esim. arvioinnista, erilaisista oppijoista.”

”Tietoisuus laadusta, laatuajattelusta, laatu työstä.”

”Yleinen laatuajattelun lisääntyminen, ’tietoisuus’.”

”Laatuajattelun konkretisoituminen LAAKEA-projektin läsnäolon kautta henkilöstökokouksissa.”

”Laatuajattelun kehittämisen ja kirjaaminen (liittyy moneen LAAKEA-elementtiin).”

Laatuasiat nousivat kielikeskuksissa varmasti esiin myös kunkin oman yliopiston taholta. LAAKEAn ansiona voidaan pitää sitä, että se auttoi tarkastelemaan laadunvarmistusta nimenomaan kielikeskusopetuksen näkökulmasta.

4.2.2 Palautetta osahankkeisiin osallistuneilta

LAAKEAssa oli kaksi osahankehakua, vuosille 2008 ja 2009, ja tukea sai yhteensä kahdeksan osahanketta. Osahankkeiden hakudokumenteissa nimeltä mainituille hakijoille (noin 40) tehtiin helmikuussa 2011 kysely heidän arviostaan osahankkeensa vaikutuksista omassa kielikeskuksessaan ja kielikeskusverkostossa (liite 6). Heiltä kysyttiin myös, mitä he jälkeempään ajatellen olisivat tehneet osahankkeessaan toisin. Kyselyn ulkopuolelle jätettiin OPS-hanke, koska se oli jo aiemmin itse kerännyt palautetta toiminnastaan (Fränti 2009).

Kyselyyn vastasi 18 henkilöä seitsemästä osahankkeesta (taulukko 1), arviolta hie man alle puolet hankedokumenttien mukaisista osallistujista. Neljä vastaajaa oli ollut osahankkeen koordinaattorina, 14 osallistujana ja yksi molempina.

TAULUKKO 1. KYSELYYN VASTANNEET OSAHANKKEITTAIN. N=18	
Osahanke	Kyselyyn vastanneet
Erilaisten oppijoiden ohjaaminen: hiljaiset toimintamallit näkyviksi ja Expanding the Boundaries of Guidance and Teaching of Special Learners	4
Kypsyysnäytteiden kielentarkastuksen arviointikriteerien yhtenäistäminen	6
Laatua puheviestinnän opetukseen (LAAPU).	3
TIE (Transparency in English)-projektin raportointi: TIE RAP	2
QualiDaF. Suullisen viestinnän opintojaksojen arviointi – yhteiset arviointikriteerit osana arviointiprosessin laadunvarmistusta saksan kielen suullisen viestinnän opetuksessa kielikeskuksissa ja vastaavissa laitoksissa	3
Yhteensä	18

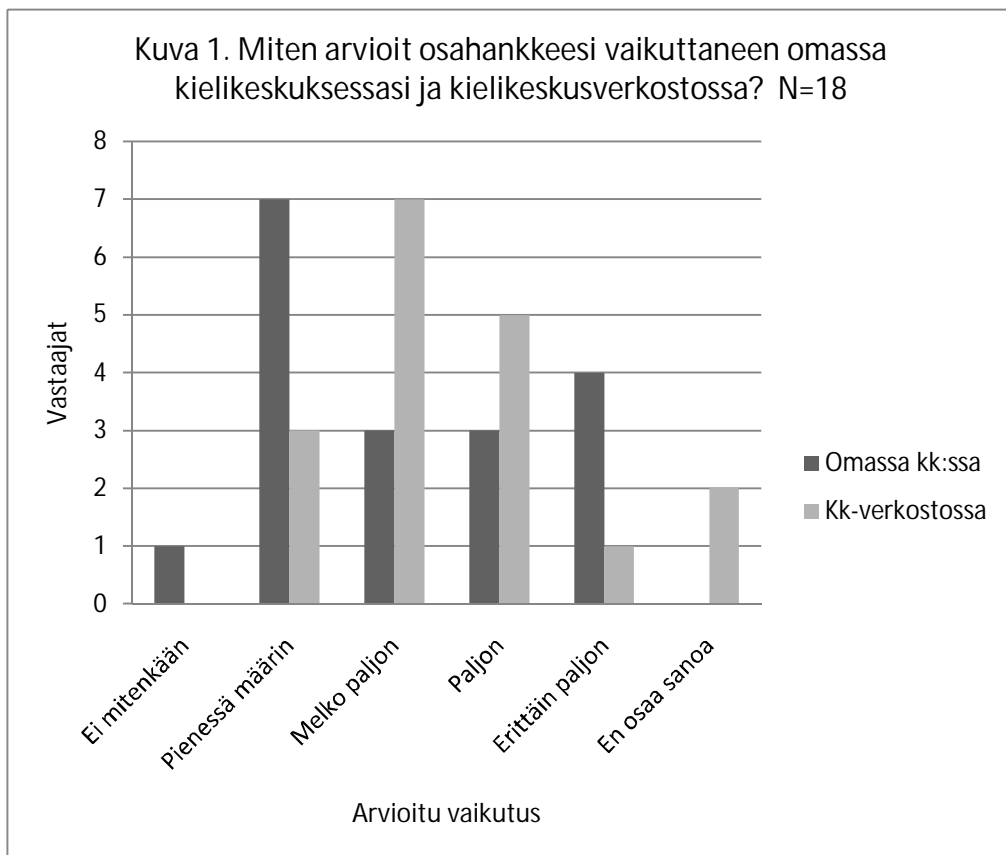
Vastanneista 12 arvioi edustamansa osahankkeen saavuttaneen tavoitteensa. Kuusi vastaajaa arvioi, että tavoitteet saavutettiin osittain. Syinä tavoitteista jäämiseen olivat vastaajien mukaan resurssi- ja aikapula, tuotosten epäsystemaattinen levittäminen muihin kielikeskuksiin ja joissakin tapauksissa osahankkeen liian suuri osallistujamäärä. Myös osallistujien sitoutuminen hanketyöhön vaihteli.

”Yhteistyö kollegoiden kanssa on aina antoisaa. Mielestäni emme kuitenkaan tutkineet ongelmaa niin syvällisesti kuin olisi pitänyt, vaan työn etenemistä määräsi paljolti aikataulu, mistä syystä lopputulos oli enemmän tai vähemmän pakotettu kompromissi.”

”Jos olisi tarkoitus laatia yhteistä ohjeistusta, tulisi asiaa ja aineistoja tutkia ensin perusteellisesti. Enemmän aikaa ja resursseja siis taustatyöhön. Projektin läpivieminen ei ole ensisijaista vaan laadukkaan lopputuloksen saaminen.”

”Suurin osa projektista meni suunnitelman (plan B) mukaan. Mikäli lähtisin projektiin uudelleen, yrittäisin keksiä keinot, jolla kaikki osapuolet saadaan toimimaan aktiivisesti ja aikataulussa.”

Vastaajat arvioivat osahankkeiden vaikutusta omassa kielikeskuksessaan ja kielikeskusverkostossa viisiportaisella skaalalla (kuva 1).

Jos vaihtoehdot 'melko paljon', 'paljon' ja 'erittäin paljon' valinnee lasketaan yhteen, 10 vastaajaa arvioi oman hankkeensa vaikuttaneen ainakin melko paljon omissa kielikeskuksessaan ja 13 vastaajaa kielikeskusverkostossa. Vaikutuksia piti pieninä omissa kielikeskuksessaan seitsemän vastaajaa, kielikeskusverkostossa kolme. Yksi vastaaja arvioi, että hanke ei mitenkään omissa kielikeskuksessa.

Koska vastaajia on vähän, tuloksia voi pohtia vain suuntaa-antavasti. Lisäksi osahankkeiden osallistujamäärät vaihtelivat suuresti, ja kyselyyn vastattiin eri hankkeista epätasaisesti, joten mitään hankekohtaisiakaan johtopäätöksiä ei voi vetää. Yksi mielenkiintoinen huomio voidaan kuitenkin tehdä. Tähän kyselyyn vastanneet arvioivat osahankkeensa vaikutukset suuremmiksi kielikeskusverkostossa kuin omissa kielikeskuksessaan. Yksi mahdollinen selitys on, että kaikkien osahankkeiden aiheet eivät olleet kaikille kielikeskuksille yhtä akuutteja, joten hankkeiden tuotoksia onkin varmasti hyödynnetty yksittäisissä kielikeskuksissa vaihtelevasti. Jos vastaajien arvio osahankkeiden vaikutuksista kielikeskusverkostossa pitää paikkansa, LAAKEA olisi sikäli saavuttanut tavoitteensa, että hankkeiden tuotoksista olisi ainakin osittain tullut kielikeskusten yhteisiä. Tämä olisi hyvä lopputulema, kun ottaa huomioon

LAAKEAn portaali- ja tiedotusongelmat. Osa osahankkeista on lisäksi suunnitellut jatkavansa toimintaansa jossakin muodossa myös LAAKEAn päättymisen jälkeen.

"Hanke [Kypsyysnäytteiden kielentarkastuksen arviointikriteerien yhtenäistäminen] on saamassa jatkoa. Olemme kielikeskusverkostossa käynnistäneet samanlaisen hankkeen suomi toisena kielenä (S2) -kypsyysnäytteiden kielentarkastuksesta."

Kaikki kyselyyn vastanneet pitivät osahankkeessa toimimista myönteisenä. Joistakin kommenteista heijastuu todellinen yhteishenki ja tekemisen into:

"Työryhmämme oli loistava - yhteistyömme ja työnjakomme toimi erinomaisesti ja olimme motivoituneita hankkeen tekemiseen."

"Vår koordinator tog kontinuerligt kontakt och gjorde ett jättearbete. Sympatisk, mycket kunnig."

"Oli erittäin hyödyllistä ja antoisaa keskustella ja kehittää koulutusta samantasoista opetusta antavien kollegoiden kanssa. Projektissa solmittiin kontakteja, ja siksi mahdollisten tulevien projektien kehittäminen helpottuu."

"Yhteistyömme sujui erittäin hyvin, ja kun kävi selväksi, että työtä joudumme tekemään huomattavasti alkusuunnitelmia enemmän, ryhmämme oli valmis saattamaan työmme loppuun korvauksetta."

"Työ oli toki oman täyden opetustyön ohessa aikataulullisesti haastavaa, mutta sitäkin antoisampaa."

Ajan, ehtimisen ja sitoutumisen ongelmat nousivat esille, kun vastaajat miettivät, mitä nyt tekisivät osahankkeessa toisin. Tämä ei ole yllättävää, osahanketyötä tehtiin kielikeskusten arjessa muiden tehtävien ohella.

"Koko ajan oli hirveä kiire yrittää löytää aikaa hankkeen tekemiselle. Tällaiset hankkeet eivät oikein mahdu lukukausiin samanaikaisesti täyden opetusmäärän kanssa. [...] Muuten tällaiset hankkeet kyllä olisivat hyviä, koska niissä tehdään yhteistyötä kielirajojen yli toisten ihmisten ajatuksiin tutustuen."

"Osallistujien sitouttaminen olisi tärkeää - mukaan pitäisi tulla vain niiden, jotka todella ehtivät ja jaksavat paneutua hankkeeseen."

"Suunnitteluvaiheessa ottaisin huomioon kollegoiden negatiivisen suhtautumisen kaikenlaiseen ylimääräiseen työhön, jopa kyselyihin vastaamiseen. Myös tällaisessa kielikeskusten välisessä projektissa pyytäisin kielikeskuksia valitsemaan vastuuhenkilöt, joiden työnkuvassa otettaisiin myös tämä tehtävä huomioon."

"Valmistautuisin paremmin tapaamisiin, olisin aktiivisempi ja aktivoisin muitakin enemmän."

Tuotosten hyödyntäminen on yksi verkostotoiminnan yleinen solmukohta. Osa vastaajista peräänkuulutti lisäresursseja ja osahankkeiden tulosten aktiivisempaa levittämistä kielikeskuksissa:

”Jotta hankkeella olisi oikeasti käytännön merkitystä, olisi ehdottoman tärkeätä voida osana hanketta järjestää verkostoitumistilaisuuksia, joissa verrataan ja vaihdetaan parhaita käytäntöjä ja sovitaan yhteisistä pelisäännöistä. Resursseja tällöin pitäisi olla enemmän ja tärkeätä olisi oikeasti saada mahdollisesti osallistumaan.”

”Hanke jäi jotenkin irralliseksi laitoksen muusta toiminnasta. Hanketta olisi voinut esitellä esim. kieliryhmien kokouksissa.”

Kyselyyn vastaajat saattoivat myös esittää vapaita kommentteja LAAKEA-hankkeesta, eri aiheiden jatkotoimista kielikeskuksissa ja kielikeskusverkoston toiminnasta yleensä. Esiin nousi seuraavia näkökohtia:

”It [LAAKEA] was an excellent opportunity for a project combining development, quality assurance and further education. There is still a lot to do in similar projects (joint curriculum work, implementing real plurilingualism (not just using it as a headline), implementing the emotional factor and every time networking, networking and networking.”

”Vastaavalle [hankkeelle] on eittämätöntä tarvetta.”

”Raha- ja tekijänoikeusasiat osoittautuivat hankkeessamme haasteellisiksi. LAAKEAn olisi pitänyt hoitaa kaikki tuollainen, niin että hankkeen koordinaattori ja osallistujat voisivat keskittyä vain sisältöön. Byrokraattiset vaikeudet saivat projektissa kohtuuttoman painoarvon lopputuloksen kustannuksella.”

”Mikähän on LAAKEAn merkitys riviopettajille käytännön työssään? Olisiko tapoja, joilla LAAKEAn osahankkeet voisivat jalkautua lähemmäksi opettajia (tarjoamalla esim. koulutusta, keskustelua, tiedon välitystä muutenkin kuin vain FINELC-sivujen kautta) jolloin osahankkeissa saavutettu tieto ja uudet käytänteet voisivat hyödyttää meitä opettajia arkityössämme?”

”Laapu-ryhmämme kaipaisi kyllä tukea ja mm. rahoitusta seminaarien järjestämisessä. Kyllä jatkoa LAAKEALLE tarvittaisiin. LAAKEA oli toimiva ja hyvin organisoitu hanke. Minulle jäi mielikuva myös tuloksellisuudesta ja yhteisöllisyyden luomisesta.”

Kommenteista käy ilmi, että LAAKEAlta olisi toivottu enemmän tukea tekijänoikeuksien kaltaisiin käytännön asioihin. Myös hankkeiden tulosten jalkauttaminen kielikeskuksiin askarrutti vastaajia. LAAKEALLE tai vastaavalle kielikeskusten verkostohankkeelle selkeästi toivottiin jatkoa.

5 HANKKEEN JÄLKEISIÄ TULEVAISUUDENNÄKYMÄ

LAAKEA oli kielikeskusten ensimmäinen yhteinen laatuhanke ja ilmeisen tarpeellinen, olihan laadunvarmistus hankkeen syntyaikoina – kuten edelleenkin – ajankohdainen kaikissa yliopistoissa.

Kielikeskuksista saadussa palautteessa nousi vahvasti esiin toive jatkaa LAAKEAa tai vastaavaa hanketta. Monet LAAKEAn osahankkeina aloittaneet toiminnot kaipaivat jatkoresursseja. Kielikeskuslaisilta tuli myös useita ajatuksia uusiksi hankkeiksi tai yhteistyön aiheiksi, esimerkiksi

- kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden kieliopinnot
- ”uuteen” yliopistoon liittyvät aiheet, ”virka”-asiat ja vastaavat
- kielikeskusten oma kansainvälistyminen, esim. henkilökuntavaihto
- kielikeskukset valtakunnallisen kielipolitiikan toteuttajina

Kielikeskusten verkostoitumisen jatkuminen ja yhteydenpidon tarve ylipäänsä tulivat selvästi esiin. Aiemmin mainittiinkin jo ajatus FINELC-yhdyshenkilöverkostosta tai muusta kielikeskusten välisestä yhteyskanavasta. Viime vuosina kielikeskuksilta on lisäksi puuttunut yhteinen tiedotuskanava, kun FINELCin portaali on ollut rampa SVY:n loppumisesta saakka.

Kielikeskusten aiempien verkostohankkeiden merkitys ja vaikuttavuus jäi LAAKEA-hankeessa selvittämättä. Asia on kuitenkin tärkeä ja kiinnostava, ja sitä olisi tarpeen tutkia.

LAAKEAn hankehakemuksessa esitettiin, että hankekauden päätyttyä kielikeskusten verkosto pyytää Korkeakoulujen arviointineuvostoa arvioimaan kielikeskusten koulutustoimintaa. Tätä arviointia ei ole tehty eikä sitä näillä näkymin liene tulossakaan, koska yliopistojen ja joidenkin kielikeskusten asema on hankekauden jälkeen muuttunut ja toiminta profiloitunut aiempaa enemmän. Tämän myötä laadunarvioinnin painopiste näyttää siirtyneen kielikeskus- ja yliopistokohtaisemmaksi, eikä yhteiselle kielikeskustoiminnan arvioinnille ehkä ole sellaista akuuttia tarvetta kuin LAAKEAa suunniteltaessa ajateltiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei enää rahoita yliopistojen hankkeita, joten sieltä ”jatkan-LAAKEA” ei saa tukea. Ratkaistavaksi jää, miten kielikeskukset jatkossa ylläpitävät ja jatkavat sitä verkostoyhteistyön ketjua, joka vahva linkki LAAKEA-hanke osaltaan oli.

6 VIITTEET

AHOT korkeakouluissa. 2009–2011. Valtakunnallinen ESR-hanke. Verkossa [20.2.2011]: www.ahot.utu.fi

EU-hankearvioinnin perusteet ja hyvät käytännöt. 2009. Toimintaohjeistus Lapin korkeakoulukonsernin hankearviointiin. Osa I. Finnbarents. Verkossa [20.2.2011]: <http://www.finnbarents.fi/finnb/joom/userfiles/files/EU-hankearvioinnin%20perusteet%20ja%20hyvt%20kytnnt.pdf>

Fränti, J. (toim.). 2009. Opetussuunnitelmaprosessit kielikeskuksissa – kehittävää vertailuoppimista kielikeskustiimeissä. Verkossa [20.2.2011]: <http://www.helsinki.fi/kksc/julkaisut/OPSloppuraportti.pdf>

Hildén, A., Kalin, M. & Tuomi, U-K. 2007. Verkostoitumista ja uutta yhteisöllisyyttä. Raportti virtuaalikielikeskushankkeesta. FINELC. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Keränen, R. 1999. Lyhyt johdatus hankearviointiin. Sisäinen ja ulkoinen arviointi. Selvityksiä 18. Suomen aluetutkimus FAR. Verkossa [20.2.2011]: http://www.aluekehityssaatio.fi/far/?Selvityksi%E4_-julkaisusarja

Pöyhönen, S. & Luukka, M.-L. (toim.). 2007. Kohti tulevaisuuden kielikoulutusta. Kielikoulutuspoliittisen projektin loppuraportti. Jyväskylän yliopisto: Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampere University Press.

Väätäjä, V. 1999. Kokemuksia kielikeskusorganisaatiosta. Miten kielikeskus toimii? Teoksessa V. Väätäjä & T. Hulkko (toim.) Turun yliopiston kielikeskus 20 vuotta 1999, s. 102–124. Jyväskylä: Gummerus.

7 LIITTEET

LIITE 1

Hanke-esitys

Suomen yliopistojen kielikeskusten verkoston hanke-esitys opetusministeriölle vuosiksi 2007–2009

Hankeen nimi

**Laatu, kehittäminen ja arviointi
kaikille yliopisto-opiskelijoille tarkoitetuissa
kieli-, kulttuuri- ja viestintäopinnoissa (LAAKEA)
- Kielikeskusten laadunvarmistusmenettelytapojen koordinaatiohanke**

Hanketyyppi

Yliopistojen yhteishankkeet (ml. verkostot)

Aloitusvuosi

2007

Koordinoija

Tampereen yliopisto, Ulla-Kristiina Tuomi, kielikeskuksen johtaja, Yliopistojen kielikeskusten johtajien neuvoston (kielikeskusten verkosto FINELC) puheenjohtaja

Email-osoite ilmoituksille

ulla-kristiina.tuomi@uta.fi

Muut osallistuvat organisaatiot

Hankeessa mukana olevat 17 yliopistollista kielikeskusta (kk) ja vastaavaa laitosta ovat aakkosjärjestyksessä Helsingin kauppakorkeakoulun kielten ja viestinnän laitos, Helsingin yliopiston kk, Joensuun yliopiston kk, Jyväskylän yliopiston kk, Kuopion yliopiston kk, Lapin yliopiston kk, Lappeenrannan teknillisen yliopiston kk, Maanpuolustuskorkeakoulun kieltenopetus, Oulun yliopiston kk, Svenska Handelshögskolanin Institution för språk och kommunikation, Tampereen teknillisen yliopiston kk, Tampereen yliopiston kk, Teknillisen korkeakoulun kielikeskus, Turun kauppakorkeakoulun kielten laitos, Turun yliopiston kk, Vaasan yliopiston kielipalvelut-yksikkö ja Centret för språk och kommunikation vid Åbo Akademi.

Hankkeen kuvaus

Kyseessä on yliopistojen yhteishanke, joka toteutetaan kielikeskusten eri henkilöstöryhmien sekä opiskelijoiden yhteistyönä. Hankkeessa kehitetään, arvioidaan ja dokumentoidaan kielikeskusopetuksen ja muun toiminnan laatua varmistavia nykykäytänteitä. Hankkeessa järjestetään kielikeskusten eri henkilöstöryhmille suunnattua laatuajattelun ja arvioinnin asiantuntijakoulutusta, tehdään erilaisia selvityksiä sekä sovelletaan työskentelytapaa, jossa toiminnallisin ja toimintatutkimuksellisin keinoin tuotetaan tarvittava dokumentaatio sen varmistamiseksi, että tulokset ovat koko kielikeskusyhteisön käytettävissä.

Koulutuksen tukena ja dokumentaation välineenä käytetään kielikeskusten yhteistä portaalia (www.virtuaaliyliopisto.fi/vkk). Hankkeessa hyödynnetään kielikeskusten jo vakiintunutta verkostomaista työskentelytapaa, joka perustuu 17 yliopiston verkostopopimukseen (Suomen yliopistojen kielikeskusten verkosto FINELC), sekä menetelmällistä osaamista, joka on syntynyt verkoston aikaisempien valtakunnallisten hankkeiden myötä (Korkeakoulujen ruotsin kielen suoritusten yhteismitallisuuden kehittämishanke (KORU), Kaikille yliopisto-opiskelijoille tarkoitettujen kieli- ja viestintäopintojen koordinaatiohanke (KIEVI), Suomen virtuaalikielikeskus - kielikeskusten verkosto (VKK)).

Hankkeessa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin:

Kielikeskusten koulutustehtävä osana valtakunnallista kieli- ja viestintäkoulutusta

1. Kieli- ja viestintäopintojen opetussuunnitelmatyö ml. opetuksen laadunvarmistusjärjestelmät
2. Kielikeskukset osana yliopistojen kansainvälisen toiminnan strategioita
3. Hallinnolliset käytänteet ja johtaminen
4. Kansainvälinen yhteistyö kieli- ja viestintäopetuksen laadunvarmistuksen kehittämisessä

Tavoitteet, kuvaus siitä mihin hankkeella pyritään

Tavoitteena on laadunvarmistuksen kehittämisen avulla vastata niihin haasteisiin, joita maamme kielikoulutuksen muutokset, korkeakoulujen tutkintojärjestelmän uudistuminen, opetusteknologian ja pedagogiikan kehittyminen, työelämän tarpeiden muuttuminen ja eurooppalainen korkeakoulualue yliopistoille ja kielikeskuksille asettavat.

Arvioitu alku- ja loppupäivämäärä

1.1.2007 - 31.12.2009

Etenemissuunnitelma/vuosi

2006	Hankkeen yksityiskohtainen suunnittelu, selvitykset, organisaation luominen
2007	Varsinaisen toiminnan alkaminen
2008	Varsinainen toiminta
2009	Varsinainen toiminta, arviointi

Suunnitelma rahoituksen päätyttyä

Hanke etenee samanaikaisesti yliopistojen laadunvarmistusjärjestelmien rakentamisen kanssa ja tukee ja koordinoi kielikeskusten panosta siinä. Hankekauden päättyessä kielikeskuksilla on käytettävissään hankkeen tulokset omia laadunvarmistusjärjestelmiään varten, ja sitä kautta hanketoiminta muuttuu osaksi normaalia toimintaa. Hankekauden päätyttyä verkosto pyytää KKA:a arvioimaan kielikeskusten koulutus-toiminnan.

Rahoitustiedot

	2007	2008	2009
Rahoitus yhteensä €	300.000	300.000	300.000
Yo	150.000	150.000	150.000
OPM	150.000	150.000	150.000

Menot yhteensä €	300.000	300.000	300.000
Palkkakulut	190.000	190.000	190.000
Laitekulut	30.000	30.000	30.000
Matkakulut	45.000	45.000	45.000
Tilakulut	25.000	25.000	25.000
Muut kulut:	10.000	10.000	10.000

LIITE 2

Teemat toiminnoiksi -kysely

LAAKEA - TEEMAT TOIMINNOIKSI

Ohjausryhmän ja yhdyshenkilöiden yhteisessä tapaamisessa 23.3.2007 ideoitiin toimintoja, joilla LAAKEA- hanke voisi tukea kielikeskuksia niiden kehittämistyössä.

Tapaamisessa syntyi runsaasti ideoita, jotka on nyt liitetty hankkeen suunnittelu-
muistion teemoihin sekä ohjausryhmän keskusteluissa aikaisemmin nousseisiin aja-
tuksiin ja koottu yhteiseksi kyselyksi. Toivomme että kyselyyn osallistuvat kielikes-
kusten johtajat, LAAKEAn ohjausryhmän jäsenet sekä kielikeskusten yhdyshenkilöt.

TEHTÄVÄ JOHTAJILLE:

Pohdi, mitkä ideat ovat oman kielikeskuksesi johtamisen ja kehittämisen näkökul-
masta tärkeitä toteutettaviksi osana LAAKEA-hanketta.

TEHTÄVÄ YHDYSHENKILÖILLE:

Pohdi yhdessä muun henkilökunnan kanssa, mitkä ideat ovat oman kielikeskuksesi
näkökulmasta tärkeitä toteutettaviksi osana LAAKEA-hanketta. Lähetä vain yksi
yhteinen vastaus.

TEHTÄVÄ OHJAUSRYHMÄN JÄSENILLE:

Pohdi, mitkä ideat ovat edustamasi henkilöstöryhmän (johtaja, opettaja, muu henki-
lökunta) näkökulmasta tärkeitä toteutettaviksi osana LAAKEA-hanketta.

Vastaa jokaiseen kysymykseen riippumatta siitä, mitä ryhmää edustat. Jokaisen
idean voit arvioida asteikolla ei lainkaan tärkeä - erittäin tärkeä.

Vastaamisaikaa on 16.4.2007 asti.

Kyselyn tulokset käsitellään ohjausryhmän huhtikuun kokouksessa 19.4.2007, jossa
sovitaan vuoden 2007 toimintasuunnitelmasta ja ideoidaan vuosien 2008–2009 toi-
mintaa.

Ystävällisin terveisin
LAAKEA-hankkeen ohjausryhmä

Lisätietoja kyselystä:
Jaana Fränti
suunnittelija
LAAKEA-hanke
Tampereen yliopiston kielikeskus
jaana.franti@uta.fi

Sinikka Karjalainen
yhdyshenkilökoordinaattori, suunnittelija
LAAKEA-hanke
Helsingin yliopiston kielikeskus / Itseopiskelu

sinikka.karjalainen@helsinki.fi

Vastausvaihtoehdot Ei lainkaan tärkeä - Jonkin verran tärkeä - Tärkeä - Erittäin tärkeä. Lisäksi jokaisen kysymyksen jäljessä oli avoin kenttä, johon vastausta sai halutessaan tarkentaa.

Taustatietoja

Kyselyyn vastaajan asema

TEEMA 1 Opetuksen laadunvarmistus

1. Kieli- ja viestintätaidot kaksipuolisessa tutkinnossa: akateemisen osaamisen taidot.
 2. Tutkinnon kieli- ja viestintäopinnot opintopolkuna: työelämätaidot ja akateemiset taidot osana polkua
 3. Työelämän kielitaidon tarpeiden selvittäminen ja selvittämisen menetelmät
 4. Aiemmin opitun tunnistaminen ja tunnustaminen: kielitaidon arviointimenetelmät, vaihtoehtoiset suoritustavat ja näyttökokeet
 5. Kypsyyskokeiden kieliasun tarkastuksen yhtenäiset kriteerit kotimaisissa ja vieraisissa kielissä
 6. Hyvät opetuskäytänteet: monta tapaa opettaa
 7. Verkko- ja monimuoto-opetuksen käytänteet ja mitoitus
 8. Kurssipalautteen kerääminen, arvioiminen ja hyödyntäminen, vastapalaute
 9. Opetuksen laadun indikaattorit (muut kuin palaute)
 10. Opetussuunnitelma opetuksen kehittämisen välineenä
 11. Opintojaksojen taitotasojen täsmentäminen/integroiminen
 12. Opetusmateriaalin validointi
 13. Kielisalkku ja ELP osana oppimisen ohjaamista
 14. Opi oppimaan kieliä: tukiaineistojen luominen, jakaminen ja yhteiskäyttö, opinto-ohjaus
 15. Opinto-ohjaus ja HOPS
 16. Opinto-ohjaus: erilaisten asiakkaiden kohtaaminen
 17. Opetus ja opiskelijan oikeusturva
 18. Monikulttuurisessa työyhteisössä työskenteleminen
 19. Opettajien kielikeskusrajat ylittävä mentorointi
- TEEMA 1: Muita ideoita?

TEEMA 2 Opintohallinnon (ja tukipalveluiden) laadunvarmistus

20. Opintohallinnon osa-alueet ja työnkuvat eri kielikeskuksissa
21. Opintohallinnon tehtävät opetussuunnitelmatyössä (ideasta opintopisteeksi prosessi)
22. Opintohallinto opetuksen toteuttajana: tiedottaminen, kurssi-ilmoittautumiset, suoritusten kirjaamiset, salivaraukset ym.
23. Opinto-oppaan laatimisen käytännöt
24. Korvaavuuskäytäntöjen vertailu ja voimassa olevan suosituksen (aikaisemmin opitun tunnustaminen) päivittäminen
25. Sähköiset järjestelmät opintohallinnon työnkuvaa muuttamassa
26. Opinto-ohjaus: HOPS

27. Opinto-ohjaus: erilaisten asiakkaiden kohtaaminen
 28. Itsenäinen opiskelu ja sen ohjaus
 29. Kielikeskuksen yleinen tiedottaminen ja viestintä
 30. Monikulttuurisessa työyhteisössä työskenteleminen
 31. Opetuksen tilastointi ja vertailtavuus kielikeskusten välillä
- TEEMA 2: Muita ideoita?

TEEMA 3 Hallinnon ja johtamisen kehittäminen

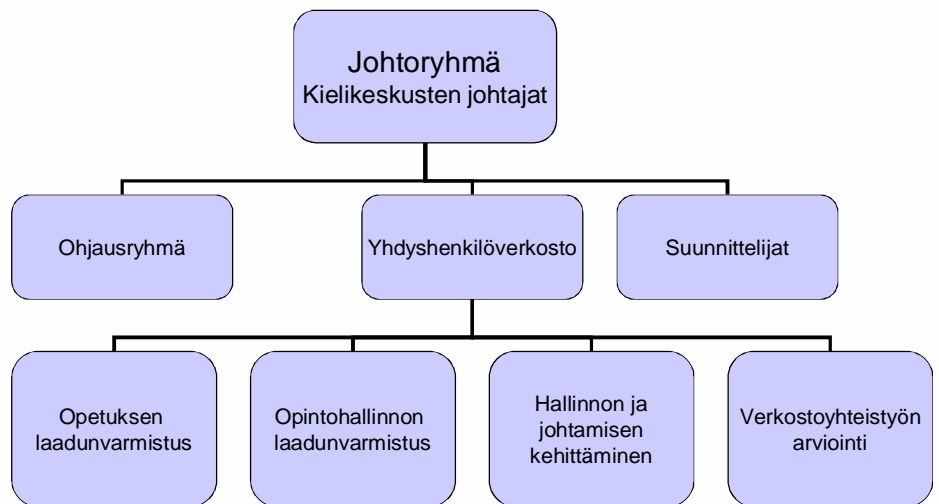
32. Laatujärjestelmien tuottama tieto johtamisen välineenä
 33. Opetustoiminnan johtaminen (pedagoginen johtajuus, kielten esimiestoiminta)
 34. Uusi palkkausjärjestelmä tehtävän ja suorituksen arvioinnin taidot
 35. Rekrytointikäytänteet (opettajat ja hallinto), erityinen perehtyneisyys, opetusportfolio, opetusnäytteet
 36. Johtajan portfolio
 37. Kielikeskusjohtajien mentorointi
 38. Toimintojen läpinäkyvyys ja yhteismitallisuus: työyhteisön avoimuus
 39. Esimiespalautteen hyödyntäminen johtajuuden kehittämisessä
 40. Työn mitoitus ja kuormittavuus (opettajat ja hallinto)
 41. Monikulttuurisen työyhteisön johtaminen
 42. Talouden hallinta ja opetuksen laatu
 43. Henkilöstökoulutus: alaistaidot, tiimityötaidot ym.
- TEEMA 3: Muita ideoita?

Tietojen lähetys

Lähetä tiedot / Tyhjennä
Kiitos osallistumisestasi.

Organisaatio

LAAKEA - Esittelyaineisto 2 / 14.4.2008 / JF

3

Lähde: Hankkeen esittelyaineistoa 2008.

LIITE 4

LAAKEA-hankkeen ohjausryhmän kokoonpanot vuosina 2007–2009

2007

Raija Elsinen (JoY, pj), Ulla-Kristiina Tuomi (HY), Harry Anttila (OY), Martina Buss (VY), Antti Hildén (TaY, vpj), Eeva-Leena Aittoniemi (TKK), Kaisa Alanen (TaY), Hannele Guérin (TY), Ulla Lautiainen (JY), Timo Hulkko (TY). Sihteereinä suunnittelijat Jaana Fränti (TaY) ja Sinikka Karjalainen (HY).

2008

Raija Elsinen (JoY, pj), Ulla-Kristiina Tuomi (HY, vpj), Harry Anttila (OY), Martina Buss (VY), Antti Hildén (TaY), Eeva-Leena Aittoniemi (TKK), Kaisa Alanen (TaY), Hannele Guérin (TY), Ulla Lautiainen (JY), Timo Hulkko (TY). Sihteereinä suunnittelijat Jaana Fränti (TaY) ja Sinikka Karjalainen (HY).

2009

Antti Hildén (TaY, pj), Ulla-Kristiina Tuomi (HY, vpj), Eeva-Leena Aittoniemi (TKK), Kaisa Alanen (TaY), Harry Anttila (OY), Martina Buss (VY), Raija Elsinen (JoY), Hannele Guérin (TY), Timo Hulkko (TT), Ulla Lautiainen (JY). Sihteerinä suunnittelija Sinikka Karjalainen (HY).

LIITE 5

Vuosina 2008–2009 LAAKEAlta tukea saaneet osahankkeet

Hankkeisiin osallistujien yliopistot on merkitty niiden hankeajakaisten nimien mukaisin lyhentein.

Erilaisten oppijoiden ohjaaminen: hiljaiset toimintamallit näkyviksi (2008)

Osallistuvat yliopistot: HY, TaY, JoY

Yhteyshenkilö: Kirsi Wallinheimo, HY (kirsi.wallinheimo@helsinki.fi)

Katso: Monenlaiset opiskelijat ja opettajat -sivusto:

<http://www.helsinki.fi/kksc/monenlaiset/>

Expanding the Boundaries of Guidance and Teaching of Special Learners

(2009, jatkohanke edelliseen)

Osallistuvat yliopistot: OY, HY

Yhteyshenkilö: Heather Kannasmaa, OY (heather.kannasmaa@oulu.fi)

Kypsyysnäytteiden kielentarkastuksen arviointikriteerien yhtenäistäminen (2008)

Osallistuvat yliopistot: JoY, JY, LTY, OY, TTY, TaY, TuKK, VY

Yhteyshenkilö: Heli Harrikari, TaY (heli.harrikari@tut.fi)

Katso: Ohjeita ja suosituksia kypsyysnäytteiden kielentarkastukseen. 20.1.2009.

Laatua puheviestinnän opetukseen (LAAPU). Tavoitteiden, sisältöjen ja arvioinnin yhtenäistäminen puheviestinnän opetuksessa (2008)

Osallistuvat yliopistot: JY, KY, TaY, OY, HY, JyAMK, TY

Yhteyshenkilö: Maija Gerlander, HY (maija.gerlander@helsinki.fi)

Katso: Laatua puheviestinnän opetukseen yliopiston kieli- ja viestintäopinnoissa. Raportti 6.11.2009.

QualiDaF. Suullisen viestinnän opintojaksojen arviointi – yhteiset arviointikriteerit osana arviointiprosessin laadunvarmistusta saksan kielen suullisen viestinnän opetuksessa kielikeskuksissa ja vastaavissa laitoksissa (2008, jatkohanke 2009)

Osallistuvat yliopistot: KY, OY, TuKKK. Lisäksi hankkeeseen osallistui ilman LAAKEA-rahoitusta lukuisia opettajia eri yliopistoista)

Yhteyshenkilö: Edeltraud Sormunen, KY (edeltraud.sormunen@uef.fi)

Katso: Grasz, J., Schlabach, J., Sormunen, E. & Huhta, A. (Hrsg.). 2010. QualiDaF – Qualitätssicherung, Lernziele und Beurteilungskriterien für den fachbezogenen Deutschunterricht. Jyväskylän yliopisto. Soveltavan kielentutkimuksen keskus. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

TIE (Transparency in English) -projektin raportointi: TIE RAP (2008)

Osallistuvat yliopistot: HY, TTK, OY, LTY

Yhteyshenkilö: Anu Virkkunen-Fullenwider (HY) (anu.virkkunen@helsinki.fi)

Katso:

- Haapanen, P., McAnsh, S., Tolsa-Mänttari, I. & Virkkunen Fullenwider, A. 2008. Transparency in English. Describing English courses and assessing students in the FINELC institutions: a report on current practices and needs.

- Haapanen, P., McAnsh, S., Tolsa-Mänttari, I. & Virkkunen Fullenwider, A. 2007. Transparency in English. Appendix 1: FINELC descriptor pool (English)

UniTIE: Englannin opetussuunnitelmatyö kielikeskuksissa (aluksi nimeltään QualiTIE) (2009)

Osallistuvat yliopistot: TaY, LTY, OY, JY, HY

Yhteyshenkilö: Mirja Hämäläinen, TaY (mirja.hamalainen@uta.fi)

Opetussuunnitelmaprosessit kielikeskuksissa (2007–2009)

Yhteyshenkilö: Jaana Fränti, TTK, HY (jaana.franti@helsinki.fi)

Katso: Fränti, J. (toim.). 2009. Opetussuunnitelmaprosessit kielikeskuksissa – kehittävää vertailuoppimista kielikeskustiimeissä.

<http://www.helsinki.fi/kksc/julkaisut/OPSloppuraportti.pdf>

LIITE 6

Kysely osahankkeisiin osallistuneille

Vuosi LAAKEAsta – miten hanke vaikutti?

Hyvä LAAKEA-osahankkeeseen osallistunut,

Kielikeskusten LAAKEA-laatuhanke (2007–2009) päättyi vuosi sitten. Sen rahoittamista osahankkeista viimeiset päättyivät kesällä 2010. Miten osahankkeet toteutuivat ja vaikuttavat kielikeskuksissa? Tätä selvitämme oheisella e-lomakekyselyllä, joka on lähetetty LAAKEA-hankkeelta tukea saaneiden osahankkeiden koordinaattoreille pyynnöllä välittää se edelleen myös osahankkeeseen osallistuneille.

Vastauksia hyödynnetään myös LAAKEAn raportoinnissa, mutta yksittäisten vastaajien henkilöllisyys ei tule esiin.

Toivomme, että vastaisit kysymyksiin viimeistään 20.2.2011.

Hanketiedot

Osahankkeen nimi

Olin osahankkeessa

- koordinaattorina
- osallistujana

Osahankkeen toiminta

1. Saavuttiko osahanke sille asetetut tavoitteet?

Kyllä - Ei - Osittain

Perustele vastaustasi lyhyesti.

2. Miten arvioit osahankkeen vaikuttaneen

- a) Omassa kielikeskuksessasi
- b) Kielikeskusverkostossa

1 Ei mitenkään - 2 Pienessä määrin - 3 Melko paljon - 4 Paljon - 5 Erittäin paljon -
6 En osaa sanoa

Perustele vastaustasi lyhyesti.

3. Miten koit osahankkeen koordinaattorina / osallistujana toimimisen?

- Myönteisenä
- Kielteisenä

Kommentoi vastaustasi lyhyesti (avoin kenttä)

4. Mitä tekisit osahankkeessa nyt toisin (avoin kenttä)?

Yleistä

5. Vapaata kommentointia (esim. ajatuksia osahankkeen käsittelemän aiheen tulevaisuudesta kielikeskuksissa, ehdotuksia jatkosta, LAAKEA-hankkeesta yleisesti jne.)

Nimi (vapaaehtonen)

Kiitos vastauksestasi!

LAAKEA-hankkeen puolesta, Sinikka Karjalainen (LAAKEA-suunnittelija 2007–2009)

Julkaisija Suomen yliopistojen kielikeskusten
verkosto
ISBN
ISSN
Verkko-osoite